

“Ἐγὼ εἶμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωὴ,,
(Ἰωάν. ιδ’ 6)

ZQH

ΟΡΘΟΔΟΣΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
ἀνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. Γ’ 63)

Ἔτος 108ον | Ἀπρίλιος 2018 | 4322

ΜΑΖΙ ΜΑΣ «ΠΑΣΑΣ ΤΑΣ ΗΜΕΡΑΣ...»

ΟΙ ΔΥΟ μαθητές, πού βάδιζαν πρὸς Ἐμμαοὺς τὸ δειλινὸ τῆς Κυριακῆς ἐκείνης, εἶχαν ζήσει ὅλα τὰ φοβερὰ γεγονότα τῶν τελευταίων ἡμερῶν. Ἡ σκέψη τους ἦταν καρφωμένη σ’ αὐτά, καθὼς περπατοῦσαν σκυθρωποί. Καὶ πῶς νὰ μὴν ἦταν, ἀφοῦ ξαφνικὰ ἔβλεπαν τὸ οἰκοδόμημα τῆς ζωῆς τους, τὸν Σωτῆρα Κύριό τους, πάνω στὸν ὁποῖο εἶχαν στηρίξει τὰ πάντα, νὰ σωριάζεται; **«Πορευόμενοι... ὠμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων»** (Λουκ. κδ’ 13-14). Βάδιζαν σκυθρωποὶ καὶ ἡ μία ἀπορία διαδεχόταν τὴν ἄλλη. Πῶς ἦταν δυνατὸν ὁ θεῖος Διδάσκαλος νὰ ὑποστεῖ μαρτύρια φοβερὰ, τὸν σταυρικὸ θάνατο καὶ νὰ τερματίσει τὴν ἀγία καὶ εὐεργετικὴ ζωὴ Του ἄδοξα σ’ ἓνα ψυχρὸ τάφο;

Ὅμως τὶς καλοπροαίρετες ψυχὲς δὲν τὶς ἀφήνει στὶς ἀμφιβολίες τους ὁ Θεός. Ἐπεμβαίνει καὶ παρεμβαίνει στὴν κατάλληλη στιγμή. Ἐμφανίζεται **«ἐν ἑτέρῳ μορφῇ»**, χωρὶς συχνὰ νὰ τὸν ἀναγνωρίζουμε καὶ νὰ τὸν περιμένουμε. Ἐρχεται νὰ ἐλέγξει στοργικὰ τοὺς δισταγμούς μας, νὰ μᾶς στηρίξει στοὺς κλονισμούς μας, νὰ μᾶς ἀνορθώσει στὶς πτώσεις μας. Αὐτὸ ἔγινε καὶ ἐδῶ. **«Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συζητεῖν καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς»** (Λουκ. κδ’ 15). Συνοδοιπόρος στὴν δύσκολη πορεία τῆς ζωῆς τους. Δίπλα τους γεμάτος ἐνδιαφέρον καὶ στοργή. Θὰ τοὺς ἐλέγξει, θὰ τοὺς συγκλονίσει, γιὰ νὰ τοὺς συνεφέρει. Σκοπὸς Του νὰ τοὺς παρηγορήσει καὶ νὰ τοὺς ἐνθαρρύνει. Χθὲς καὶ σήμερον ὁ Κύριος παρακολουθεῖ τὶς θλίψεις τῶν μαθητῶν Του μὲ κατανόηση καὶ σπεύδει σὲ συμπαραστάσιν τους.

«Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· τίνες οἱ λόγοι οὗτοι οὐδὲ ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες καὶ ἐστε σκυθρωποί;». Ἦταν σκυθρωποί. Τὸ εἶπαμε. Πολὺ σκυθρωποί. Καὶ τὸ ἔδειχναν. Καὶ πῶς νὰ μὴν ἦταν, ἀφοῦ εἶχαν χάσει τὸν ἀγαπημένο Διδάσκαλό τους καὶ μὲ τέτοιον τρόπο; Ἡ ψυχὴ τους πονοῦσε ἀπὸ τὴν διάψευση τῶν ἐλπίδων τους. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ὡς καλὸς παιδαγωγὸς καὶ στοργικὸς Πατέρας τοὺς ρωτᾷ, γιὰ νὰ τοὺς βοηθήσει. Γιατί εἶσατε σκυθρωποί; Γιατί εἶσατε λυπημένοι; Τί εἶναι αὐτὸ πού πιέζει τὴν καρδιά σας; Ποιὰ εἶναι τὰ λόγια πού ἀνταλλάσσετε καὶ κάνουν τὰ πρόσωπά σας σκυθρωπά;

Καὶ ἡ γεμάτη ἀπορία ἀπόκριση τῶν μαθητῶν: Μὰ εἶναι νὰ ρωτᾷς: **«Σὺ μόνος παροικεῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οὐκ ἔγνωσ τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις**

ταύταις;». Ὁ Κύριος ἐπιμένει. Θέλει νὰ τοὺς βοηθήσει νὰ ἀνοίξουν τὴν καρδιά τους, γι’ αὐτὸ καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ τοὺς ρωτᾷ: Ποιὰ εἶναι τὰ θλιβερὰ γεγονότα; Ποιὰ εἶναι ἡ ἀφορμὴ τῆς λύπης σας; Καὶ ἡ συνέχεια: Ἐνα εἶναι τὸ γεγονὸς τῆς λύπης μας. Ὁ Ἰησοῦς ὁ Διδάσκαλός μας, εἶναι νεκρός. Καὶ μαζί μὲ Αὐτὸν νεκρώθηκε καὶ ἡ χαρὰ μας. Σ’ Αὐτὸν εἶχαμε στηρίξει τὶς ἐλπίδες μας. Καὶ τώρα ὅλα τὰ ὄνειρα καὶ οἱ προσδοκίες μας γκρεμίστηκαν μὲ μιᾶς.

Γι’ αὐτὸ, λοιπόν, εἶσατε λυπημένοι; Γιατί πέθανε ὁ Θεός σας; Γιατί χάθηκε ἡ ἐλπίδα σας; **«Ὡ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται»**. Τόσο λίγο φωτισμένη σκέψη ἔχετε καὶ τόση ἀγνοία στὴν κατανόηση τῶν Γραφῶν καὶ ἀκόμα τόσο βραδυκίνητη καρδιά, γιὰ νὰ πιστεύετε σὲ ὅλα ὅσα δίδαξαν οἱ προφῆτες; Τόσο εὐκόλα κλονίστηκε ἡ ἐμπιστοσύνη σας. Ναι, εἶσατε ἀνόητοι γιὰ τὸν Θεὸν σας, ἡ ἐλπίδα σας, δὲν πέθανε. Ζεῖ. Βρίσκεται δίπλα σας. Συμπορεύεται μαζί σας.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἀναστάντας Κύριος, ἃς μὴ τὸ λησμονοῦμε, εἶναι ὁ μεγάλος συνοδοιπόρος τῆς ζωῆς μας, ὁ πρὸ πιστὸς καὶ ἀγαπητὸς σύντροφός μας. Μᾶς παρακολουθεῖ σὲ κάθε μας βῆμα. Μᾶς τὸ ἔχει ὑποσχεθεῖ, πῶς θὰ εἶναι μαζί μας **«πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος»**. Γνωρίζει τὴν προσωπικὴ καὶ οἰκογενειακὴ μας ζωὴ, τὰ προβλήματά μας, τὶς ὑλικὲς καὶ πνευματικὲς μας ἀνάγκες. Δὲν ὑπάρχει τίποτα πού Ἐκεῖνος νὰ τὸ ἀγνοεῖ. Ὅταν παλεύουμε μὲ τὰ κύματα τῶν δυσκολιῶν, Αὐτὸς εἶναι κυβερνήτης στὸ πηδάλιο τοῦ πλοίου τῆς ζωῆς μας. Εἶναι σύμμαχος πιστὸς καὶ κραταῖος στὶς προσβολὲς τῆς ἀμαρτίας καὶ στὶς παγίδες τοῦ Πονηροῦ. Στὶς θλίψεις μᾶς παρηγορεῖ καὶ μᾶς ὑπενθυμίζει, πῶς ὁ ἥλιος δὲν χάνεται, ἐπειδὴ τὸν σκεπάζουν τὰ σύννεφα. Πάλι θὰ φανεῖ καὶ θὰ φωτίσει τὴν σκέψη μας, θὰ θερμάνει τὴν ψυχὴ μας, θὰ γεμίσει μὲ χαρὰ καὶ αἰσιοδοξία τὴν ζωὴ μας. Ὁ δρόμος πού φέρνει στὴν Ἀνάσταση περνᾷ ἀπὸ τὸν Γολγοθᾶ. Καὶ πρῶτος τὸν βάδισε Ἐκεῖνος. Εἶναι ὁ αἰώνιος θριαμβευτής, ὁ ἀναστάντας Κύριος.

“Ὅταν παλεύουμε μὲ τὰ κύματα τῶν δυσκολιῶν, ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι κυβερνήτης στὸ πηδάλιο τοῦ πλοίου τῆς ζωῆς μας. Εἶναι σύμμαχος πιστὸς καὶ κραταῖος στὶς προσβολὲς τῆς ἀμαρτίας καὶ στὶς παγίδες τοῦ Πονηροῦ.”

«Διὰ τοῦ σταυροῦ χαρὰ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ»

ΤΙ ΕΙΝΑΙ, ἀλήθεια, ὁ σταυρὸς τοῦ Κυρίου ποῦ συνεχῶς ἡ Ἐκκλησία τὸν προβάλλει ἐνώπιόν μας; Πῶς τὸν βλέπουν, πῶς τὸν αἰσθάνονται, πῶς τὸν βιώνουν στὴν ζωὴ τους οἱ πολλοί; Μήπως γιὰ μερικοὺς ἐξακολουθοῦν νὰ ἰσχύουν καὶ σήμερα οἱ λόγοι τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ὅτι ὁ σταυρὸς ἀποτελεῖ γιὰ τοὺς Ἰουδαίους σκάνδαλο καὶ γιὰ τοὺς ἔθνικοὺς μωρία; Μήπως καὶ μεῖς τὸν σχηματίζουμε τυπικὰ ἢ τὸν ἀτενίζουμε ψυχρά, χωρὶς νὰ ἐπηρεάζει βαθύτερα τὴν ζωὴ μας; Μήπως θέλουμε τὸν Χριστό, ἀλλὰ χωρὶς τὸν σταυρό; Καὶ λησμονοῦμε πῶς ὁποῖος ζητάει τὸν Χριστὸ χωρὶς τὸν σταυρό, θὰ βρεῖ τὸν σταυρὸ

χωρὶς τὸν Χριστό. Προτιμᾶμε τὸ Θαβῶρ καὶ δὲν μᾶς ἀρέσει ὁ Γολγοθᾶς. Γιὰ μερικοὺς ἴσως θὰ τοὺς ἦταν ἀρκετὸ ἡ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ νὰ σταματοῦσε στὴν θριαμβευτικὴ εἴσοδο στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ νὰ μὴν εἶχε ἀκολουθήσει καὶ ἡ κοπιαστικὴ ἀνάβαση στὸν λόφο τοῦ Γολγοθᾶ, ὅπου στήθηκε ὁ ὀδυνηρὸς σταυρὸς.

Καὶ ὅμως. Ἄν γιὰ μερικοὺς ὁ σταυρὸς εἶναι «μωρία», γιὰ τοὺς πιστοὺς εἶναι «δύναμις Θεοῦ». Ἡ σταυρικὴ θυσία δὲν εἶναι ἀδυναμία.

Ὁ σταυρὸς δὲν εἶναι μόνο τὸ σύμβολο τῆς δοκιμασίας, τῆς καρτερίας, τῆς θυσίας, τῆς νίκης. Εἶναι καὶ τῆς χαρᾶς. Γιατί εἶναι τὸ ὄργανο τῆς σωτηρίας.

Εἶναι δύναμη. Εἶναι παντοδυναμία. Δὲν εἶναι ἥττα. Εἶναι θρίαμβος. Ὁχι ἀφορμὴ λύπης. Πρόξενος χαρᾶς πνευματικῆς. Ὁ Ἰησοῦς ποῦ πάσχει μὲ τὴν θέλησή του γιὰ τὸν ἄνθρωπο, τὸν κάθε ἄνθρωπο, μὲ τὴν θυσία Του φανερώνει τὴν ἀπροσμέτρητη ἀγάπη Του: «**Μεῖζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ**» (Ἰωάν. ιε´ 13). Ὁ σταυρὸς, λοιπόν, δὲν εἶναι μόνο τὸ σύμβολο τῆς δοκιμασίας, τῆς καρτερίας, τῆς θυσίας, τῆς νίκης. Εἶναι καὶ τῆς χαρᾶς. Γιατί εἶναι τὸ ὄργανο τῆς σωτηρίας. Ἀπὸ τὴν σταυρικὴ θυσία τοῦ Χριστοῦ ἀπέρρευσε ἡ λύτρωση ἀπὸ τὸν χειρότερο δυνάστη, ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, ἀπὸ τὴν ἐξουσία τοῦ Σατανᾶ. Πῶς ἐπομένως νὰ μὴν εἶναι πηγὴ χαρᾶς;

Τὸ γεγονός αὐτὸ παρουσιάζει ἰδιαίτερα ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος: «**Εἶναι ὑπόθεση χαρᾶς ὁ σταυρὸς, γιατί ἐξολόθρευσε τὴν ἁμαρτία, καθάρισε τὴν οἰκου-**

μένη ἀπὸ τὸν ρύπο τῆς ἀνομίας, χάρισε τὴν συμφιλίωση μὲ τὸν Θεὸ ἀπὸ τὴν παλαιὰ ἔχθρα, ἀνοίξε τις πύλες τοῦ οὐρανοῦ, μετέτρεψε τὸ μίσος σὲ φιλία, μᾶς ἐπανάφερε στὸν οὐρανὸ, ἐκάθισε τὴν ἀνθρώπινη φύση στὰ δεξιὰ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ μᾶς χάρισε ἀναρίθμητα ἀγαθὰ. Λοιπὸν γιὰ ὅλα αὐτὰ δὲν πρέπει νὰ πενθοῦμε οὔτε νὰ λυπούμαστε, ἀλλὰ νὰ χαιρόμαστε καὶ νὰ εὐφραϊνόμαστε».

Πόσο, ἀλήθεια, ἀλλάζει ἡ θεώρηση τοῦ σταυροῦ, ὅταν δὲν μένει κανεὶς στὴν ἐπιφάνεια, ἀλλὰ προχωρεῖ στὸ βαθύτερο νόημα τῆς λυτρωτικῆς θυσίας τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ! Ὁ Χρυσόστομος δὲν παύει νὰ ἀπαριθμεῖ τὰ ὕψιστα ἀγαθὰ

ποῦ πῆγασαν ἀπὸ τὸν σταυρό: «**Τοῦτο (ὁ σταυρὸς) τὸ τοῦ θανάτου σύμβολον... ἐγένετο εὐλογίας ὑπόθεσις πολλῆς καὶ παντοδαπῆς ἀσφαλείας τεῖχος, διαβόλου καιρία (θανατηφόρος) πληγή, δαιμόνων χαλινός, κημὸς (φίμωτρο) τῆς τῶν ἀντικειμένων δυνάμεως· τοῦτο θάνατον ἀνεῖλε (ἐξολόθρευσε), τοῦτο τοῦ ἄδου τὰς χαλκᾶς πύλας συνέκλασε (κομμάτιασε), τοὺς σιδηροὺς μοκλοὺς συνέθλασε, τοῦ διαβόλου τὴν ἀκρόπολιν κατέλυσε, τῆς ἁμαρτίας τὰ νεῦρα ἐξέκοψεν, ὑπὸ καταδίκην κειμένην τὴν οἰκουμένην ἅπασαν ἐξήρπασε.**»

Νὰ γιατί ὁ σταυρὸς τοῦ Κυρίου γιὰ τὸν Χριστιανὸ δὲν εἶναι τὸ ἱκρίωμα τῆς καταδίκης ποῦ προκαλεῖ αἰσχύνη καὶ ἀπογοήτευση. Εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ἐλπίδας καὶ τῆς χαρᾶς. Εἶναι τὸ τρόπαιο τῆς νίκης. Ἡ σκέψη του ἀτσάλωνε τοὺς ἀγίους καὶ ἔδινε θάρρος στοὺς μάρτυρες. Γιγάντωνε τὸ φρόνημα σὲ μικρὰ παιδιά, σὲ τρυφερὲς παρθένες, σὲ γέροντες, γιὰ νὰ ἀντιμετωπίζουν τὰ ξίφη τῶν δημίων καὶ τὰ δόντια τῶν θηρίων. «**Ὅλα μὲ τὸν σταυρὸ πραγματοποιοῦνται. Καὶ στὴν πνευματικὴ μας ἀναγέννηση καὶ στὴν μυστηριακὴ τροφοδοσία καὶ σιὸ μυστήριον τῆς χειροτονίας καὶ σὲ ὅ,τιδήποτε ἄλλο θέλουμε νὰ ἐπιτύχουμε, παντοῦ βρίσκεται τὸ σύμβολο τῆς νίκης, ὁ σταυρὸς... Καὶ δὲν ἀρκεῖ νὰ τὸν χαράσουμε μόνο μὲ τὰ δάκτυλα. Πρέπει πρωτίτερα νὰ τὸν σχηματίζουμε μὲ πίστη μέσα στὴν ψυχὴ μας. Ἄν ἔτσι τὸν ἐντυπώσεις στὴν ὄψη σου, στὴν ζωὴ σου, κανένας ἀπὸ τοὺς ἀκάθαρτους δαίμονες δὲν θὰ μπορέσει νὰ σταθεῖ κοντὰ σου...» (Χρυσόστομος).**

Πῶς, λοιπόν, νὰ μὴν εἶναι τὸ τρόπαιο τῆς νίκης καὶ τῆς χαρᾶς, γιὰ τὸν κάθε πιστὸ Χριστιανό, ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ; «**Ἴδου γὰρ ἦλθε διὰ τοῦ σταυροῦ χαρὰ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ.**»

«Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται»

Ποῖός μπορεῖ νὰ σταθεῖ ἀδιάφορος μπροστὰ στὸ πρόβλημα τοῦ θανάτου; Ποῖός μπορεῖ νὰ πεῖ πῶς δὲν τὸν ἀπασχολεῖ καὶ δὲν τὸν συγκλονίζει; Τὸ πρόβλημα αὐτὸ ἢ τὸ λύνει κανεὶς ἢ γίνεται ὁ ἐφιάλτης του.

Μερικὰ γεγονότα εἶναι ἀποκαλυπτικά. Φανερόνουν τὸ δράμα τῆς ψυχῆς ποῦ ἔχει στενέψει τοὺς ὀρίζοντες της καὶ δὲν ἀντιμετωπίζει τὰ μεγάλα προβλήματα μετὰ τὸ φῶς τῆς αἰωνιότητος. Μοιάζει μετὰ οὐρανοδρόμο ἀετὸ καταδικασμένο νὰ γυροφέρνει σὲ μιὰ αὐλή. Ποιὲς χαρὲς νὰ ζήσει μιὰ ψυχὴ, ὅταν τῆς λέμε, πῶς τὸ πᾶν τελειώνει σ' ἕνα παγερὸ τάφο;

Ὁ Ἴταλὸς συνθέτης Ἰάκωβος Πουτσίνι (1858-1927) ἀγαπήθηκε ὅσο λίγοι ἀπὸ τὸν ἰταλικὸ λαὸ γιὰ τὰ μελοδράματά του. Χάρη στὸ μελωδικό του χάρισμα γνώρισε μεγάλες ἐπιτυχίες. Ἡ δόξα τὸν κατεδίωκε ἀδιάκοπα. Πάνω στὶς ὀπερές του, μετὰ τὰ μελωδικὰ του φτερά, ἀνέβηκε στὶς πιὸ ψηλὲς κορφὲς τῆς φήμης καὶ τοῦ θριάμβου. Παγκόσμια ἢ ἀναγνώριση. Τί τοῦ ἔλειπε; Τίποτα. Πλούτη, δόξα, ἡδονές, ὅλα στὴ διάθεσή του. Εἶχε ὅ,τι καὶ ὅσα θὰ μπορούσε νὰ ἐπιθυμήσει ὁ πιὸ ἀπαιτητικὸς ἄνθρωπος.

Εἶχε τὰ πάντα, ἀλλὰ τίποτα δὲν εἶχε. Τοῦ ἔλειπε τὸ ἕνα. Αὐτὸ ποῦ ὅταν λείπει, λείπουν ὅλα. Τοῦ ἔλειπε ἡ πίστη στὸν Θεὸ καὶ στὴν αἰωνιότητα, στὴν ζωὴ μετὰ τὸν θάνατο. Μετὰ τὴν πίστη αὐτὴ ἡ ζωὴ γίνεται ὄμορφη, ἰσορροπημένη, χαρούμενη. Ἀποκτᾷ νόημα καὶ περιεχόμενο, γιὰτὶ δὲν στενεύει τοὺς ὀρίζοντες της. Προεκτείνεται καὶ ἐπεκτείνεται στὴν αἰωνιότητα. Χωρὶς αὐτὴ ἡ ζωὴ εἶναι ἄδεια. Τὸ ὁμολογεῖ ὁ ἴδιος, ὅχι σὲ μιὰ δύσκολη στιγμή. Ὅταν ἡ δόξα τοῦ ἔστειλε τὰ πιὸ γλυκὰ της χαμόγελα, νὰ τί ἐνιωθε:

«Ἐπιτυχίες; Τί νὰ τὶς κάνεις, ἀφοῦ ὅπωςδήποτε ἔρχονται τὰ γηρατιὰ καὶ ὁ θάνατος; Θὰ ἤθελα νὰ φτιάξω νέες ὀπερές, νὰ γράψω περισσότερη μουσικὴ, ἀλλὰ, ἀλίμονο, δὲν ἔχω πᾶ ἀυτὴ τὴν δυνατότητα.»

Υπάρχουν καὶ τραγικότερες περιπτώσεις. Ὁ Γάλλος οὐμανιστὴς Ραμπελαὶ προτοῦ ἀφήσει τὴν τελευταία του ἀναπνοή, ἄφηνε καὶ τὴν τελευταία του ἐλπίδα: «*Ἄς πέσει ἡ αὐλαία. Ἡ παράσταση τελείωσε.*» Νὰ περιγράψει κανεὶς τὸ τέλος τοῦ μεγάλου ἀρνητή, τοῦ Βολταίρου: «*Ἐνα χέρι μετὰ ἀρπάζει καὶ μετὰ σέρνει στὸ δικαστήριο τοῦ Θεοῦ.*» Ὁ φιλόσοφος τοῦ ὕλισμου ὁ Hobbes στέκεται μπροστὰ στὸν θάνατο μετὰ φόβο, γιὰτὶ τὸν βλέπει σὰν «*τρομερὸ πῆδημα στὸ σκοτάδι.*»

Τί μᾶς λένε ὅλα αὐτά; Χωρὶς τὴν πίστη στὴν μετὰ θάνατο ζωὴ, χωρὶς τὴν ἀκλόνητη πίστη στὴν ἀνάσταση τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ, χωρὶς τὸ φῶς ποῦ ἀναπήδησε ἀπὸ τὸ κενὸ μνημεῖο τοῦ Κυρίου, «**ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν**», ὅπως ἔγραφε ὁ ἀπόστολος Παῦλος στοὺς Κορινθίους (Α΄ Κορινθ. ιε΄ 19). Καὶ εἶναι φοβερὸ νὰ αἰσθάνεται κανεὶς δέσμιος τοῦ θανάτου. Νὰ τὸν φοβᾶται, γιὰτὶ τὸν θεωρεῖ ὡς τὸν πιὸ ἀκαταμάχητο ἐχθρό. Υπάρχει πιὸ μεγάλη δυστυχία; Μιὰ τέτοια τοποθέτησι

κάνει τὴν ζωὴ ἀβάσταχτη. Γίνεται πηγὴ ἀγωνίας. Ἄν τὸ πλοῖο τῆς ζωῆς μας πρόκειται νὰ συντριβεῖ ὀριστικὰ πάνω στὰ ἀφιλόξενα βράχια τοῦ θανάτου, τί νόημα ἔχει ἕνα τέτοιο ταξίδι;

Τί ἀντίθεση μετὰ τὸ ἤρεμο τέλος τόσων ἀγίων ποῦ ζοῦσαν σὲ ὀλόκληρη τὴν ζωὴ τους μετὰ τὴν προσδοκία τῆς ἀναστάσεως, γι' αὐτὸ καὶ ἔκλιναν τὸ κεφάλι στὸ προσκέφαλο τῆς οὐράνιας ἐλπίδας! Ὁ πρωτομάρτυρας Στέφανος ἔπεφε χτυπημένος θανάσιμα ἀπὸ τὶς πέτρες τοῦ φανατισμοῦ καὶ τοῦ μίσους, ἐνῶ τὰ χεῖλη ἤρεμα, μετὰ τὴν χαρὰ τῆς ἀθανασίας, πρόφεραν τοὺς λόγους τῆς πίστεως: «**Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμα μου.**» Νὰ θυμηθοῦμε τὸν ἅγιον Ἰγνάτιο τὸν Θεοφόρο, τὸν γέροντα μετὰ τὴν νεανικὴ ψυχὴ καὶ τὸ ἀκμαῖο φρόνημα, ποῦ ἀντιμετώπιζε τὸ μαρτύριο καὶ τὰ δόντια τῶν θηρίων σὰν μύλο ποῦ θὰ τὸν ἄλεθαν, γιὰ νὰ παρουσιασθεῖ ὡς ἄρτος καθαρὸς μπροστὰ στὸν ἀγαπημένο Κύριό του; Δὲν ἔβλεπε τὴν ἐξαφάνισιν. Ἐβλεπε τὴν μεταμόρφωσι καὶ ἀλλαγὴν. Τὴν δύση τῆς πρόσκαιρης ζωῆς, θὰ τὴν διαδεχόταν ἡ ἀνατολὴ τῆς αἰώνιας: «*Καλὸν τὸ δῦσαι ἀπὸ κόσμου πρὸς Θεόν, ἵνα εἰς Αὐτὸν ἀνατεῖλω,*» πρόφερε στὶς τελευταῖες του στιγμὲς.

Γιὰ τὸν Χριστιανὸ ἡ ἀνάστασις εἶναι ἡ φυσικὴ συνέπεια τῆς πίστεως στὸν Σωτῆρα Χριστὸ καὶ τὴν Ἀνάστασή Του. Καὶ ἡ πίστη αὐτὴ ἔχει σὰν ἐπακόλουθο τὴν περιφρόνησι τοῦ θανάτου. Στὰ αὐτιά του ἀντηχεῖ ἡ διακήρυξις τοῦ Κυρίου: «**Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ.**»

Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται» (Ἰωάν. ια΄ 25-26). «*Μήπως νομίζεις, πῶς εἶναι παραμύθια αὐτά; τονίζει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος. Ἄν εἶσαι Χριστιανός, δὲν μπορεῖς παρὰ νὰ πιστεύεις στὸν Χριστό. Ἄν πιστεύεις στὸν Χριστό, δεῖξε τὴν πίστη σου μετὰ τὰ ἔργα σου. Πῶς θὰ τὴν δείξεις; Ἄν περιφρονεῖς καὶ δὲν φοβᾶσαι τὸν θάνατο. Εἶναι καὶ αὐτὸ ἕνα σημεῖο ποῦ διαφέρουμε ἀπὸ τοὺς ἀπίστους. Ἐκεῖνοι μετὰ τὸ δίκιο τους φοβοῦνται τὸν θάνατο, ἀφοῦ ζοῦν χωρὶς τὴν ἐλπίδα τῆς ἀναστάσεως. Ἐσὺ ὅμως, ποῦ πιστεύεις στὴν ἄλλη ζωὴ, πῶς νὰ σὲ δικαιολογήσει κανεὶς, ὅταν πιστεύεις στὴν ἀνάστασι καὶ φοβᾶσαι τὸν θάνατο σὰν ἐκείνους ποῦ δὲν πιστεύουν στὴν ἀνάστασι;*»

Ἡ σκέψις τοῦ θανάτου γιὰ τὸν πιστὸ γίνεται δύναμη. Ζεῖ ἀπὸ τώρα τὴν χαρὰ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, μετὰ τὸν ἀναστάντα Κύριο. Καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ τὸν ἀτενίζει «**πρόσωπον πρὸς πρόσωπον**», δεχόμενος τὶς ἀνταύγειες τῆς ἀγάπης Του.

Ἡ σκέψις τοῦ θανάτου γιὰ τὸν πιστὸ γίνεται δύναμη. Ζεῖ ἀπὸ τώρα τὴν χαρὰ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, μετὰ τὸν ἀναστάντα Κύριο. Καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ τὸν ἀτενίζει «πρόσωπον πρὸς πρόσωπον», δεχόμενος τὶς ἀνταύγειες τῆς ἀγάπης Του.

«Ὁ Ἰησοῦς πρὸ ἑξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ. Ἡ οὖν Μαρία, λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξίν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. Λέγει οὖν εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι· διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; Εἶπε δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτῃς ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ἄφες αὐτήν, εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό. Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μετ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. Ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστὶ, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον,

ΚΥΡΙΑΚΗ 1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰωάν. ιβ' 1 - 18 ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Φίλιπ. δ' 4 - 9

ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐβουλευσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν,

ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπήγγον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν. Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, ἔλαβον τὰ βαῖα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἔκραζον ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. Εὐρών δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθὼς ἐστὶ γεγραμμένον· μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται καθημένος ἐπὶ πῶλον ὄνου. Ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ ὅτε τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποικηκέναι τὸ σημεῖον».

ΟΙ ΜΕΤΑΠΤΩΣΕΙΣ

«Ἐλαβον τὰ βαῖα τῶν φοινίκων».

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ τοῦ Κυρίου καὶ τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ μὲ τὰ βαῖα τῶν φοινίκων στὰ χέρια καὶ κραυγάζοντας μὲ ἐνθουσιασμὸ «ὡσαννά», ὑποδέχθηκαν στὰ Ἱεροσόλυμα τὸν μεγάλο Ἀναμενόμενο. Μετὰ ἀπὸ τὴν πρωτοφανῆ ἐκείνη ὑποδοχή, θὰ νόμιζε κανεὶς ὅτι ἡ κυριαρχία τοῦ Ἰησοῦ θὰ ἦταν μόνιμη καὶ σταθερή, τόσο στὶς καρδιὰς τῶν μαθητῶν, ὅσο καὶ στὶς ψυχὰς τοῦ πλήθους. Κι ὅμως αὐτὸ δὲν συνέβη, ἀλλὰ τὸ τελείως ἀντίθετο. Ἀκολούθησαν οἱ μεταπτώσεις. Κι αὐτὲς εἶναι ἓνα πρόβλημα ποὺ δὲν φάνηκε μόνο σὲ μιὰ ἐποχὴ καὶ σὲ ὀρισμένους ἀνθρώπους.

Α) Μεταπτώσεις καὶ πτώσεις.

Ἡ μιὰ πλευρὰ τοῦ θέματος περιλαμβάνει τὶς μεγάλες μεταπτώσεις ποὺ ἐξελίσσονται σὲ κατακόρυφες πτώσεις καὶ φθάνουν στὴν ἄρνηση τοῦ Κυρίου, τὴν προδοσίαν, τὴν ἔχθρα. Αὐτὸ συνέβη στὴν περίπτωσιν τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ ὄχλου. Ἐφθασαν νὰ Τὸν ἀρνηθοῦν καὶ νὰ ζητήσουν τὴν θανατικὴ Του καταδίκην. Μήπως ὅμως καὶ σὲ κάθε ἐποχῇ, καὶ σήμερον τὸ ἴδιο φαινόμενο δὲν παρατηρεῖται; Δὲν υπάρχουν ἀνθρώποι ποὺ ἓνα διάστημα τῆς ζωῆς τοὺς ἦταν στὴν παράταξιν τοῦ Κυρίου καὶ μετὰ Τὸν ἀρνήθηκαν καὶ Τὸν ξανασταύρωσαν; Ξεκίνησε ὁ Ἰούδας καλά. Συμμετεῖχε κοντὰ στὸν θεῖο Διδάσκαλο στὶς ταλαιπωρίες τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου. Ἦλθε ὅμως καὶ ἡ ὥρα ποὺ ἡ δύναμιν τοῦ πάθους τὸν παρέσυρε στὸ τρομερότερον ἔγκλημα τῆς ἱστορίας. Τὸ ἴδιο δὲν ἔγινε καὶ μὲ τὰ πλήθη; Ἄκουσαν τόσες διδασκαλίες, ὕμνησαν τὸν Μεσσία, σὲ λίγες ὅμως ἡμέρες ἐφθασαν στὸ ἄλλο ἄκρον. Πόσοι καὶ σήμερον δὲν πέφτουν ἀπὸ τὸ ἓνα στρατόπεδο στὸ ἄλλο; Νέοι καὶ ὄριμοι, ἀνθρώποι μορφωμένοι καὶ μὴ, ἐγκαταλείπουν τὸν Θεὸ στὸν Ὅποιο πίστευαν καὶ παρουσιάζονται ἀρνήτες Του!

Β) Ἐνθουσιασμὸς πρόσκαιρος.

Ἡ μετάπτωσιν ποὺ φθάνει στὴν τέλεια ἀλλαγὴ πορείας, ἴσως εἶναι κάπως σπάνια. Οἱ περισσότεροι ἀνῆλθον στὴν παράταξιν τῶν μαθητῶν. Ἐνθουσιάζονται κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς θριαμβευτικῆς εἰσόδου Του στὰ Ἱεροσόλυμα

καὶ σὲ ὥρα πειρασμοῦ ἐγκαταλείπουν τὸν θεῖο Διδάσκαλο καὶ σκορπίζονται. Μοιάζουν μὲ τὸν ἀπόστολο Πέτρο ποὺ εἶναι ἔτοιμος τὰ πάντα νὰ θυσιάσει γιὰ τὸν Διδάσκαλό του καὶ σὲ λίγο λείπει ἐκεῖνο τὸ φοβερό: «Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον», ἀπὸ φόβου καὶ ἀνθρωπαρέσκεια.

Ἔτσι κι ἐμεῖς. Συχνὰ ἀπὸ ἀνθρωπαρέσκεια ἢ φόβου γιὰ τὶς τυχόν εἰρωνεῖες καὶ τὸν χλευασμὸ, τὸν ἐγκαταλείπουμε. Σήμερα ἡ πίστις εἶναι μέσα μας φλόγα θερμῆ, καὶ σὲ λίγο κυριεύομαστε ἀπὸ ἀμφιβολία καὶ ὀλιγοπιστία. Πολλὲς φορὲς μεταπίπτουμε ἀπὸ τὶς ἀνώτερες σκέψεις, στὰ τέλματα τοῦ κακοῦ. Προηγουμένως ἡ ἀγάπη στὴν ἀρετὴ γέμιζε τὴν ὑπαρξὴ μας μὲ ἀγωνιστικότητα. Τώρα ὁ ἐνθουσιασμὸς μας χάνεται.

Γ) Ὁ ἔσω ἄνθρωπος.

Μπορεῖ καμιά φορὰ καὶ σὲ μερικοὺς, οἱ μεταπτώσεις νὰ εἶναι ἀπὸ ἀδυναμία καὶ πάλι νὰ σηκώνονται. Ὅπως συνέβη μὲ τὸν ἀπόστολο Πέτρο. Ἀλλὰ δυστυχῶς συμβαίνει συχνὰ οἱ μεταπτώσεις νὰ εἶναι μιὰ πῖθ μόνιμη κατάστασις, ποὺ τὴ δεχόμαστε καὶ τὴ δικαιολογοῦμε μὲ χίλιες δύο προφάσεις: Μὲ τὴν κληρονομικότητα, μὲ τὸ περιβάλλον, μὲ τὴν ξεπεσμένη ἐποχὴ μας...

Αὐτὰ ὅμως εἶναι τὰ ἐξωτερικὰ αἷτια. Οἱ μεταπτώσεις ἔχουν πηγὴ τους τὸν ἔσω ἄνθρωπον. Ὅταν βλέπεις ὅτι ἀπὸ τὴν ἐλπίδα φθάνεις στὴν ἀπελπισία, ἀπὸ τὴν θερμὴ πίστιν στὴν ὀλιγοπιστία, πρέπει νὰ καρφώνεις τὸ βλέμμα σου στὴ βαθύτερη πτυχὴ τῆς ψυχῆς σου. Οἱ μεγάλες μάχες δίνονται στὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ οἱ μεταπτώσεις σημειώνονται ἐκεῖ, γιὰτὶ λείπει ἡ ἐσωτερικὴ ἀναγέννησις, ἡ θεῖα φλόγα ποὺ καίει συνεχῶς. Καὶ ὑπάρχει μόνον ἓνας ἐπιφανειακὸς Χριστιανισμὸς. Τὰ ὡσαννά μόνον στὰ χεῖλη. Μὲ τὰ χεῖλη Τὸν ὕμνοῦμε, ἐνῶ ἡ καρδιὰ μας «πόρρω ἀπέχει» ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι ἐνωμένη στενὰ μὲ τὸν Θεόν.

Μιὰ λύσις ὑπάρχει, ἓνας δρόμος. Ὁ συνεχὴς ἀγώνας γιὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἀναγέννησιν ποὺ θὰ μᾶς ἀπαλλάξει ἀπὸ τὶς μεταπτώσεις. Τὸ ἀληθινὸ μεγαλεῖο τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου βρίσκεται στὴν ἀμετακίνητη παραμονὴ του στὸ στρατόπεδο τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀρετῆς!

«Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος. Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν. Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κετέλαβεν. Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης· οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ. Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰωάν. α' 1 - 17

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. α' 1 - 8

αὐτὸν οὐ παρέλαβον. Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς

τὸ ὄνομα αὐτοῦ, οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκός, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν. Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγε λέγων· οὗτος ἦν ὃν εἶπον, ὃ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. Καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωϋσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο».

ΜΗΝΥΜΑ ΖΩΗΣ

«Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν».

Τὸ Πάσχα εἶναι τὸ Α καὶ τὸ Ω τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ «έορτὴ έορτῶν καὶ πανήγυρις πανηγύρεων», ὅπως ψάλλει ἡ Ἐκκλησία μας. Ἡ Ἀνάστασις διακηρύττει ὅτι **«ὁ Χριστὸς ἐπαθεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν»** καὶ ἀναστήθηκε ὡς Λυτρωτὴς καὶ Σωτήρας τῶν ψυχῶν μας. Ὁ Κύριός μας, ὅπως ὑπογραμμίζει ὁ ἱερός εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης **«Θεὸς ἦν»**. Καὶ ἀφοῦ εἶναι Θεός, **«ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν»**. Εἶχε ἀπὸ τὸν ἑαυτό Του τὴ ζωὴ, εἶναι πηγὴ τῆς ζωῆς, δημιούργησε καὶ συντηρεῖ τὴν ζωὴ.

A) Ὁ Ἀναστὰς εἶναι ἡ ζωὴ.

Τὸ εἶπε αὐτὸ πολὺ καθαρὰ ὁ Κύριος τὸ βράδυ τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου πρὸς τοὺς Μαθητὲς Του: **«Ἐγὼ εἶμι ἡ ζωὴ»**. Εἶμαι ἡ ζωὴ ποὺ δὲν τελειώνει ποτέ, ποὺ δὲν παύει ποτέ, ποὺ δὲν θίγεται μὲ κανένα τρόπο ἀπὸ τὸν θάνατο. **«Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται»**. Ἡ γῆ μιὰ ἡμέρα θὰ φθάσει σὲ κάποιον τέλος. Ὁ ὕλικὸς κόσμος θὰ ἔχει ἓνα τέρμα. Ὅμως Ἐγὼ, λέει ὁ Κύριος, ποὺ εἶμαι ἡ ζωὴ, εἶμαι αἰώνιος καὶ ἀτελεῦττος. Ἀκόμα κι ὅταν οἱ νομοθέτες καὶ θρησκευτικοὶ ἀρχηγοὶ τῶν Ἰουδαίων θὰ μὲ καταδικάσουν σὲ θάνατο. Ἀκόμα καὶ ὅταν ὁ Ἰωσήφ μὲ τὸν Νικόδημο θὰ μὲ τοποθετοῦν στὸν Τάφο. Θὰ θανατωθῶ μόνο κατὰ σάρκα. Μὲ τὴν ψυχὴ ὅμως γεματὴ ἀπὸ ζωοποιδὸ δύναμη ἀνεξάντλητη, θὰ πορευθῶ στὶς ψυχὰς τῶν φυλακισμένων στὸν Ἄδν. Καὶ ἐκεῖ θὰ κηρύξω τὸ Εὐαγγέλιο τῆς σωτηρίας. Τὴν τρίτη ὅμως ἡμέρα θὰ ἀναστῆθῶ ἀπὸ τοὺς νεκρούς. Εἶδατε καὶ ἄλλες νεκραναστάσεις. Ὅλες ὅμως αὐτὲς ἔγιναν μὲ τὴ δύναμή μου. Κανεὶς μόνος του δὲν ἀναστήθηκε χωρὶς τὴν προσταγὴ μου. Μόνον Ἐγὼ μπορῶ νὰ λέω **«ἀναστήσομαι»**, γιατί **«Ἐγὼ εἶμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ»**.

Ἐὰν ὁ Χριστὸς **«οὐκ ἐγήγερται»**, τονίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, τότε θὰ ἦταν **«ματαία ἡ πίστις ἡμῶν»**. Τότε οὔτε ἡ ἁμαρτία θὰ εἶχε καταλυθεῖ, οὔτε ὁ θάνατος θὰ εἶχε καθαιρεθεῖ, οὔτε ἡ κατάρρα ποὺ μᾶς βάραινε θὰ εἶχε ἀφαιρεθεῖ ἀπὸ πάνω μας. Ἀκόμα θὰ ἦμασταν ἀλύτρωτοι. Ἀλλὰ ὁ Χριστὸς ἀναστήθηκε καὶ **«ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο»**, γιατί

εἶναι Θεός, γιατί εἶναι ἡ ζωὴ. **«Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν»**. Καὶ Αὐτὸς εἶναι «ζωῆς χορηγός».

B) Ὁ Ἀναστὰς εἶναι ὁ ζωοδότης.

Τὸ ἀπέδειξε ὅταν ἀνάστασε τὸν γιὸ τῆς χήρας στὴ Ναὶν, τὴν κόρη τοῦ Ἰαεῖρου καὶ τὸν τετραήμερο Λάζαρο. Καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι **«ἀρχὴ, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν»**. Δηλαδή ὁ πρῶτος ποὺ ἀναστήθηκε ἀπὸ τοὺς νεκρούς. Γιατὶ μὲ τὴν Ἀνάστασή Του **«οὐκέτι ἀποθνήσκει, θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει»**. Αὐτὴ τὴν ἀλήθεια διασαλπίζει ἡ Ἐκκλησία μας κατὰ τὴ *«φωταυγὴ νύκτια»* τῆς Ἀναστάσεως, ὅταν ἐπαναλαμβάνοντας τὰ λόγια τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου διακηρύττει: *«Ἀνέστη Χριστὸς καὶ νεκρὸς οὐδεὶς ἐπὶ μνήματος»*. Ἐτσι ἡ ψυχὴ μας δὲν χορταίνει νὰ λείει τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶνι χαρισάμενος»*.

Ὁ Δωρεοδότης Κύριος προσφέρει τὸ ὕψιστο δῶρο τῆς ζωῆς, ὄχι μόνο τῆς φυσικῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς πνευματικῆς. Τῆς χαρούμενης καὶ εἰρηνικῆς ζωῆς. **«Ἴνα ζωὴν ἔχητε καὶ περισσὸν ἔχητε»**. Δίνει δηλαδή ὁ Κύριος, περισσεῖα, ἀφθονὴ ζωὴ. Ζωὴ ἀρετῆς, ἀγιασμοῦ, στοὺς πιστοὺς ποὺ ζοῦν **«ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ»**. Μακριὰ ἀπὸ τὸν Χριστὸ τὸν Ἀναστάντα, ὁ ἄνθρωπος φυτοζωεῖ. Βρίσκεται κάτω ἀπὸ τὸ κράτος τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. Εἶναι ἓνας παγωμένος ἄνθρωπος γιατί στὸ κέντρο τῆς καρδιάς του δὲν ἔχει τὸν Ζωοδότη, ἀλλὰ τὴν ἁμαρτία ποὺ τὸν κυβερνᾷ. Ὁ Χριστιανὸς ὅμως ποὺ ζεῖ μὲ τὸν Ἀναστάντα Κύριο, αὐτὸς **«μεταβαίνει ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν»**. Ἀφοῦ νίκησε μὲ τὴ μετάνοια τὸν ἠθικὸ θάνατο καὶ λυτρώθηκε, ὁ φυσικὸς θάνατος, ὁ χωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸ σῶμα, χάνει τὴν πίκρα του καὶ τὸ φαρμακερὸ κεντρί του. Γιατὶ ἡ ψυχὴ ζεῖ μὲ τὸν ζωοδότη Χριστό.

Ὁ φόβος καὶ τὸ ἄγχος τοῦ θανάτου δὲν ὑπάρχει πιά. Ἡ ταφόπετρα δὲν εἶναι τέρμα γιὰ ὅσους πιστεύουν στὴ **«δύναμη τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ»**. Μαζὶ μὲ τὸν Ἀναστάντα καὶ ἀπὸ Αὐτόν, ἔχει ὁ πιστὸς **«ζωὴν αἰώνιον»**.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τούς ἀναγνώστες μας

«Στρεβλοῦσι τὰς γραφάς»

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ οἱ Χιλιαστὲς ἢ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά, ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὰ τὰ ὀνόματα, αὐτοαποκαλοῦνται καὶ «Σπουδαστὲς τῶν Γραφῶν». Γυρίζουν σὲ πόλεις καὶ χωριὰ κρατώντας στὰ χέρια τους τὴν Ἁγία Γραφή. Στὶς συζητήσεις τους χρησιμοποιοῦν χωρία ἀπὸ τὴ Βίβλο. Τὰ ἐπιχειρήματά τους, γιὰ νὰ στηρίξουν τὴν πλανεμένη διδασκαλία τους, ἀπὸ ἐκεῖ ἰσχυρίζονται ὅτι τὰ ἀντλοῦν. Πῶς εἶναι δυνατόν αἰρετικοὶ αὐτοὶ νὰ στηρίζονται στὴν Ἁγία Γραφή;»

Δὲν εἶναι μόνον οἱ Χιλιαστὲς ποὺ χρησιμοποιοῦν τὴν Ἁγία Γραφή, γιὰ νὰ θεμελιώσουν τὶς πλάνες τους καὶ τὶς αἰρετικὲς διδασκαλίες τους. Παλαιὰ ἡ μέθοδος. Τὴν χρησιμοποιοῦν ἀνέκαθεν οἱ αἰρετικοί. Καὶ ὄχι μόνον οἱ αἰρετικοί. Πολλοὶ μελετοῦσαν καὶ μελετοῦν τὴν Ἁγία Γραφή, ὄχι γιὰ νὰ διδαχθοῦν, ἀλλὰ ὅπως γράφει ὁ ἀπόστολος Πέτρος **«οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν** (τὶς ἐπιστολὲς τοῦ ἀποστόλου Παύλου) **ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφάς πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν**» (Β΄ Πέτρου γ΄ 16).

Πρόκειται γιὰ μεγάλο κατάντημα. Ἡ τακτικὴ τῆς παραποιήσεως τῶν ἀγιογραφικῶν χωρίων, τῆς διαστροφῆς καὶ παραχάραξης ἱερῶν κειμένων, ξεπερνᾷ τὸ ἀνθρώπινο λάθος καὶ εἰσέρχεται στὴ σατανικὴ ἐπίδραση. Νὰ μελετοῦν καὶ ἀντὶ νὰ ὠφελοῦνται νὰ βλάπτονται καὶ νὰ βλάπτουν. Ἀντὶ νὰ φωτίζονται καὶ νὰ βρίσκουν τὸν δρόμο τῆς σωτηρίας, νὰ βυθίζονται περισσότερο στὸ σκοτάδι καὶ νὰ παρασύρουν καὶ ἄλλους σ' αὐτό, δὲν ἀποτελεῖ κατάντημα; Νὰ πῶς τοὺς παρουσιάζει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὁ βαθὺς αὐτὸς μελετητὴς καὶ ἑρμηνευτὴς τῆς Ἁγίας Γραφῆς:

«Οἱ αἰρετικοὶ μελετῶντας δὴθεν τὰς Γραφάς, ἐκεῖνα ποὺ δὲν τοὺς ἐννοοῦν τὰ παρατρέχουν καὶ ψάχνουν νὰ βροῦν κάποιον χωρίον ποὺ νομίζονται ὅτι τοὺς ἐξηγηρεῖ στὴν πλάνη τους. Καὶ μὴ μοῦ πείς, πῶς αἰτία εἶναι ἡ Ἁγία Γραφή. Ὅχι, δὲν εἶναι ἡ Γραφή αἰτία, ἀλλὰ ἡ ἀπερισκεψία τους. Καὶ τὸ μέλι εἶναι γλυκό, ὅμως γιὰ τὸν ἄρρωστο μπορεῖ νὰ φαίνεται πικρό. Ἐπομένως δὲν φταίει τὸ μέλι, ἀλλὰ ἡ ἀρρώστια. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ με τοὺς παράφρονες. Δὲν βλέπουν τὴν πραγματικότητα ὅπως εἶναι, ἀλλὰ ὅπως αὐτοὶ τὴν θέλουν. Φυσικὰ δὲν φταῖνε τὰ πράγματα, ἀλλὰ ἡ διειστραμμένη σκέψη τους... Αὐτὰ τὰ λέω γιὰ νὰ μὴν κατηγορεῖ κανεὶς τὰς Γραφάς, ἀλλὰ τὴν ἀκρισία ἐκείνων ποὺ ἀντὶ νὰ ἐρμηνεύουν παρερμηνεύουν τὰ καλά με τρόπο κακό. Μήπως καὶ ὁ Διάβολος τὴν ἴδια μέθοδο δὲν χρησιμοποίησε, ὅταν, στοὺς πειρασμοὺς τῆς ἐρήμου, συζήτησε με τὸν Χριστό;»

Κάτι παρόμοιο συνέβαινε καὶ με τοὺς Ἰουδαίους. Μελετοῦσαν καὶ αὐτοὶ τὴν Π. Διαθήκη. Διάβαζαν τὶς προφητείες ποὺ μιλοῦσαν καθαρὰ γιὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Μεσσία, γιὰ τὴ διδασκαλία Του, τὰ θαύματά Του, τὴ λυτρωτικὴ θυσία Του. Διάβαζαν, ἀλλὰ δὲν ἤθελαν νὰ καταλάβουν καὶ νὰ πιστέψουν. Ἡ σκληρὴ καὶ ἀμετα-

νόνη ψυχὴ τους δημιουργοῦσε ἓνα κάλυμμα, ἓνα προπέτασμα καπνοῦ, ποὺ τοὺς ἔκλεινε τὸ ὀπτικὸ πεδίο. Σκληρυμένη καὶ τυφλωμένη ἡ διάνοιά τους ἀπὸ τὰ πάθη τους: **«Ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει, μὴ ἀνακαλυπτόμενον ὅτι ἐν Χριστῷ καταργεῖται**» (Β΄ Κορινθ. γ΄ 14-16). Δὲν ἤθελαν νὰ πιστέψουν στὸν Χριστὸ γι' αὐτὸ τὸ κάλυμμα, ἢ τυφλωσὴ τους ἔμενε. Ὁ ἐγωισμὸς τους δὲν τοὺς ἄφηνε νὰ ἀναγνωρίσουν τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἀνάγνωση τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ ἦταν ἀπλῶς ἀντικείμενο τυπικῆς μελέτης ποὺ δὲν ἄγγιζε τὴν ψυχὴ καὶ δὲν μεταμόρφωνε τὴν καρδιά τους. Ἐμεναν στὴν ἐπιφάνεια καὶ δὲν προχωροῦσαν στὸ βάθος τῶν θείων νοημάτων.

Ἐντροφεῖς μελετητὲς τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἦταν οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. Μελετοῦσαν τακτικὰ τὸν Νόμο. Καυχῶνταν γιὰ τὴν γνώση τους. Περιφρονητικὰ μιλοῦσαν γιὰ τὸν λαὸ ποὺ ἀγνοοῦσε τὴ Βίβλο: **«Ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον ἐπικατάρτοί εἰσι**» (Ἰωάν. ζ΄ 49). Μελετοῦσαν τὴν Γραφή οἱ νομοδιδάσκαλοι τοῦ Ἰσραὴλ, χωρὶς ὅμως καθόλου νὰ ὠφελοῦνται. Δὲν μετέτρεπαν τὴν ἀνάγνωση σὲ βίωμα. Γι' αὐτὸ στενὰ τὴν ἐρμήνευαν καὶ τὴν παρερμήνευαν. Καὶ ὁ βαθύτερος λόγος; Μᾶς τὸν διευκρινίζει ὁ Κύριος: **«Λέγουσι καὶ οὐ ποιοῦσι**» (Ματθ. κγ΄ 3). Λένε καὶ διδάσκουν καὶ τίποτα δὲν ἐφαρμόζουν. Ἐπιμένουν στὶς λεπτομέρειες καὶ παραβλέπουν τὴν οὐσία. **«Ἀποδεκατοῦν τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήνουν τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν** (τὴν δικαιοσύνη) **καὶ τὸν ἔλεον** (τὴν εὐσπλαχνία) **καὶ τὴν πίστιν** (τὴν τιμιότητα ποὺ κάνει τὸν ἄνθρωπο ἀξιοπίστο)» (Ματθ. κγ΄ 23).

Οἱ καλύτεροὶ ἐπομένως ἑρμηνευτὲς τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ εἶναι οἱ ταπεινοί, ποὺ μελετοῦν καὶ ἀγωνίζονται νὰ τὸν ἐφαρμόσουν στὴ ζωὴ τους. Γράφει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος:

«Δὲν ἀρκεῖ νὰ μελετοῦμε τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Πρέπει ἡ μελέτη αὐτὴ νὰ συνοδεύεται καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα. Καὶ ὅπως ἀγγίζει τὶς χορδὲς τῆς κιθάρας ὁ τεχνίτης καὶ ὁ ἄμουσος καὶ ὁ ἓνας τέρπει τὸν ἄκροατὴ, ἐνῶ ὁ ἄλλος τὸν ἀπωθεῖ, μολονότι τὶς ἴδιες χορδὲς τὰ δάχτυλα ἀγγίζονται, ὄχι ὅμως με τὴν ἴδια ἐμπειρία. Ἔτσι καὶ με τὴν Ἁγία Γραφή. Πολλοὶ διαβάζουν τὰ θεῖα λόγια. Λίγοι ὅμως ὠφελοῦνται. Ἡ αἰτία; Ἐπειδὴ οὔτε ἐμβαθύνουν σ' αὐτὰ οὔτε ἀγγίζουν ὡς τεχνίτες τὶς χορδὲς τῆς κιθάρας. Διότι ὅ,τι εἶναι γιὰ τὴν κιθάρα ἢ τέχνη, εἶναι γιὰ τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ ἢ ἐφαρμογὴ του στὴ ζωὴ μας με τὰ ἔργα. Καὶ δυστυχῶς αὐτὸ συμβαίνει με τοὺς αἰρετικούς. Ὁ ἐγωισμὸς καὶ ἡ ἰδιοτέλεια τοὺς κάνουν νὰ διαστρέφουν τὴν Ἁγία Γραφή. Ἀπουσιάζει ἀπὸ τὴ ζωὴ τους ἡ θεῖα ἄρμονία, ὁ ἅγιος συνδυασμὸς μελέτης καὶ ἐφαρμογῆς.

ΜΕΓΑΛΕΙΟ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΨΥΧΙΑ

ΤΗΝ εὐγνωμοσύνην τὴν χαρακτήρισαν ὡς τὴν κορυφαία ἀρετή. Καὶ δὲν ἔχουν ἄδικο, γιατί ἡ εὐγνωμοσύνη δὲν εἶναι μία, εἶναι σύνολο ἀρετῶν. Προϋποθέτει εὐγένεια ψυχῆς, ἀγάπη, ταπεινὸ φρόνημα. Ὁ καλλιεργημένος ψυχικὰ ἄνθρωπος ἀναγνωρίζει καὶ τὴν παραμικρὴ ἐξυπηρέτηση, κάθε ἐκδήλωση ἀγάπης, πού θὰ δεχθεῖ. Δὲν θεωρεῖ τοὺς ἄλλους ὑποχρεωμένους νὰ ὑπηρετοῦν τὴν μεγαλειότητά του. Ἡ εὐγνωμοσύνη ἀναβλύζει φυσικὰ καὶ αὐθόρμητα, ἀλλὰ μόνο ἀπὸ εὐαίσθητες καὶ τρυφερές, αἰσθαντικὲς καρδιές.

Ὅσο μεγαλεῖο ψυχῆς φανερώνει ἡ εὐγνωμοσύνη, τόσο μικροψυχία ἀποκαλύπτει ἡ ἀχαριστία. Ἀποδεικνύει τοὺς ἀνθρώπους χειρότερους καὶ ἀπὸ τὰ ζῶα. Ἄν εὐεργετήσεις ἓνα ζῶο δὲν θὰ παύσει νὰ τὸ ἀναγνωρίζει καὶ νὰ σοῦ τὸ ἀνταποδίδει μὲ τὸν τρόπο του. Ἄγρια θηρία, ἂν καὶ πεινασμένα, δὲν ὄρμησαν ἐναντίον τοῦ εὐεργέτη τους, ἀλλὰ ἀπέβαλαν τὰ θηριώδη ἔνστικτά τους στὴ θέα τῶν εὐεργετῶν τους. Ὁ ἀχάριστος ἀντίθετα ἀποτελεῖ ἐκφυλισμὸ τοῦ λογικοῦ ἀνθρώπου. «*Οὐδεὶς ἀσφαλέτερος ἐχθρὸς τοῦ ὑπὸ σοῦ εὐεργετηθέντος*». Ὑπάρχει φοβερότερη διαστροφή ψυχῆς ἀπὸ μιὰ τέτοια ἀχαριστία; Ἀπορεῖ καὶ διερωτᾶται ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «**Ὡστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων ὑμῖν;**» (Γαλάτ. δ' 16). Ὡστε ἔγινα ἐχθρὸς σας μόνο καὶ μόνο γιατί σᾶς λέω τὴν ἀλήθεια; Ἐγὼ σᾶς προσφέρω τὴν πιὸ μεγάλην εὐεργεσία λέγοντάς σας τὴν ἀλήθεια καὶ σεῖς μοῦ ἀνταποδίδετε τὴν εὐεργεσία μὲ τὴν ἐχθρική σας στάση;

Τὸ ἴδιο παράπονο δὲν εἶχε ἐκφράσει καὶ ὁ Κύριος κατὰ τὴ διάρκεια τῆς δημοσίας δράσεώς Του πρὸς τὸν πολυεργετημένο καὶ τόσο ἀχάριστο λαὸ πού ἀντὶ τοῦ «μάννα» τοῦ πρόσφερε τὴ «χολή» τῆς ἀχαριστίας; Θεραπεύει δέκα λεπρούς ἀπὸ τὴν τρομερὴ τους ἀσθένεια θαυματουργικῶς καὶ ἀπὸ τοὺς δέκα μόνο ὁ ἓνας ἐπιστρέφει γιὰ νὰ ἐκφράσει τὴ βαθιὰ του εὐγνωμοσύνη. Καὶ αὐτὸς ἦταν ἓνας Σαμαρεῖτης. Θὰ τὸν προδώσει καὶ θὰ τὸν παραδώσει στοὺς ἐχθρούς του, ὄχι ἓνας ξένος ἢ ἀντίπαλός Του, ἀλλὰ ὁ μαθητής, αὐτὸς στὸν ὁποῖο ὁ θεῖος Διδάσκαλος ἔδειξε ἰδιαίτερη εὐνοια καὶ ἐμπιστοσύνη. Ἐκπληκτος ὁ ἱερὸς ὑμνωδὸς ρωτᾷ τὸν προδότη: «*Μὴ τοῦ χοροῦ σε τῶν ἀποστόλων*

ἐχώρισε; Μὴ τοῦ χαρίσματος τῶν ἰαμάτων ἐστέρησε; Μὴ συνδειπνήσας ἐκείνοις σὲ τῆς τραπέζης ἀπόσωτο; Μὴ τῶν ἄλλων νίψας τοὺς πόδας τοὺς σοὺς ὑπερεῖδεν; Ὡ πόσων ἀγαθῶν ἀμνήμων ἐγένου! Καὶ σοῦ μὲν ἡ ἀχάριστος στηλιτεύεται γνώμη, αὐτοῦ δὲ ἡ ἀνείκαστος μακροθυμία κηρύττεται καὶ τὸ μέγα ἔλεος». Γιατί, Ἰούδα, τόσο ἀχαριστία; Μήπως σὲ ἀποξένωσε ἀπὸ τοὺς ἄλλους μαθητές; Μήπως σοῦ στέρησε τὸ χάρισμα νὰ θεραπεύεις καὶ σὺ ἀσθενεῖς; Μήπως δὲν ἤσουνα καὶ σὺ στὸν Μυστικὸ Δείπνο; Καὶ τὰ δικά σου πόδια δὲν ἔπλυνε, ὅπως καὶ τῶν ἄλλων; Ὡ, πόσες εὐεργεσίες λησμόνησες, ἀχάριστε

προδότη! Εἶναι ἢ δὲν εἶναι ψυχικὴ διαστροφή ἡ ἀχαριστία; Στὰ στήθη τοῦ ἀχάριστου δὲν πάλαι μιὰ εὐαίσθητη καρδιά, ἀλλὰ ἓνας παγερὸς λίθος.

Νὰ γιατί καὶ ἡ σύγχρονη ψυχιατρικὴ τονίζει ὅτι κάτι ἄρρωστο ὑπάρχει στὸν ἄνθρωπο πού δὲν γνωρίζει νὰ λέει «εὐχαριστῶ» στὶς καθημερινὲς εὐεργεσίες καὶ ἐξυπηρετήσεις πού δέχεται. Ὅποιος θεωρεῖ ὅλους τοὺς ἄλλους ὑποχρεωμένους νὰ προσφέρουν ταπεινὰ στὴν μεγαλειότητά του, τὶς ὑπηρεσίες τους, σημαίνει ὅτι διαθέτει ὑπερτροφικὸ ἐγωισμό. Δὲν πρόκειται γιὰ μιὰ ἀδιάφορη ἐκδήλωση. Εἶναι ἀπουσία πνευματικῆς καλλιέργειας.

Ἀναφέρει ἡ ἱστορία γιὰ μιὰ μεγάλην ἡγετικὴ μορφή, τὸν Βενσάν, πού ἔσωσε τὴν πατρίδα του τὴν Ροδεσία, ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴ τῶν Μώρες. Ὅταν ὅλοι τρομοκρατημένοι καὶ ἀπελπισμένοι, στὴν ἐμφάνιση τῶν πλοιαρίων τῶν ἐχθρῶν, ἦταν ἔτοιμοι νὰ παραδοθοῦν, ἐκεῖνος σάλπισε προσκλητήριο. Ὁργάνωσε καὶ ἐμψύχωσε τοὺς ἄνδρες. Ὅρισε ἀρχηγὸ τοῦ στρατεύματος. Στὸ φρούριο τῆς πόλεως ἔστειλε διοικητή, γιὰ νὰ τὸ ὑπερασπισθεῖ. Ὁ ἴδιος, γενναῖος μαχητής, ἔδινε παντοῦ τὸ παρόν. Οἱ ἐχθροὶ σὲ λίγο πανικόβλητοι φεύγουν πρὸς τὴν θάλασσα. Ἡ πόλη σώθηκε. Οἱ δύο ἀρχηγοὶ παρασημοφορήθηκαν. Καὶ ὁ πρωτεργάτης τῆς νίκης, ἐστάλη στὴν ἐξορία μὲ διάταγμα τῶν δύο ἄλλων στρατηγῶν! Καὶ τὸ τέλος τοῦ γενναίου ἀρχηγοῦ ἦταν νὰ τελειώσει τὴ ζωὴ του πάνω σ' ἓνα κρεβάτι, ἐγκαταλελειμμένος ἀπὸ ὅλους, δεχόμενος τὶς περιποίσεις μόνο ἐνὸς εὐγνώμονος αἰχμαλώτου, τοῦ ὁποῖου ὁ ἴδιος εἶχε περιπονηθεῖ τὶς πληγὲς τὴ νύχτα τῆς μεγάλης νίκης!

«Οὔσης οὖν ὀφίας τῆ ἡμέρα ἐκείνη τῆ μιᾶ τῶν σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ

συναγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. Ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν· εἰρήνη ὑμῖν. Καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατήρ, καὶ ἐγὼ πέμπω ὑμᾶς. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησε καὶ λέγει αὐτοῖς· λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον ἂν τινῶν ἀφήτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς, ἂν τινῶν κρατῆτε, κεκράτηνται. Ὡμας δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταὶ· ἐωράκαμεν τὸν Κύριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἤλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἤλων,

ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΤΟΥ ΘΩΜΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰωάν. κ' 19 - 31
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. ε' 12 - 20

καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτώ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθη-

ταὶ αὐτοῦ καὶ Ὡμας μετ' αὐτῶν. Ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν· εἰρήνη ὑμῖν. Εἶτα λέγει τῷ Ὡμα· φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευρὰν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός. Καὶ ἀπεκρίθη Ὡμας καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅτι ἐωράκάς με, πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ· ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύσητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστός ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ».

ΘΑΥΜΑΣΤΗ ΟΜΟΛΟΓΙΑ «Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου».

Ὁ ΜΑΘΗΤΗΣ καὶ ἀπόστολος Ὡμας βυθίστηκε στὴ θλίψη μετὰ ἀπὸ τὸν σταυρικὸ θάνατο τοῦ Διδασκάλου. Νόμισε πὼς μετὰ τὸν θάνατο τοῦ ἀρχηγοῦ του, θάπτονταν τὰ ὄνειρα καὶ οἱ ἐλπίδες του. Ὁ πόνος τὸν ἔκανε νὰ βυθισθεῖ στὴ μοναξιά του. Ἔτσι ἡ καρδιά του, κυριευμένη ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα αἰσθήματα, ζητάει πρὸς θετικές, χειροπιαστές ἀποδείξεις: «**Εὰν μὴ ἴδω... οὐ μὴ πιστεύσω**».

Α) Ἡ ὁμολογία.

Νὰ ὄμως ποῦ τὸ θεῖο φῶς τῆς Ἀναστάσεως «ἐπέλαμψε» καὶ σ' αὐτόν. Καὶ τὸν φωτίσει, διέλυσε τὸ σκοτάδι καὶ τὴν ἀπελπισία του, τὸν ἔκανε νὰ ἀναγνωρίσει τὸ λάθος του. Καὶ συγκινημένος, γεμάτος ἀπὸ συναισθήματα ἀφοσιώσεως καὶ λατρείας, πίστεως καὶ εὐκρινῶς ὁμολογίας νὰ ἀναφωνήσῃ: «**Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου**». Κλυδωνίσθηκε, ἀλλὰ δὲν καταποντίσθηκε. Ἐπαθε πρὸς στιγμὴ μιὰ πνευματικὴ ζάλη μέσα στὴν τρικυμία τῶν γεγονότων τῆς Σταύρωσης, ἀλλὰ δὲν ναυάγησε. Ἐπεσε, ἀλλὰ δὲν συντρίφθηκε. Ἡ γλυκιὰ φωνὴ τοῦ Ἀναστάσιου Σωτῆρος τὸν ἀνόρθωσε καὶ τὸν στῆριξε. Τὰ νέφη διαλύθηκαν, ἡ σκέψη του φωτίσθηκε καὶ ἔκανε τὴν πρώτη μεγάλη ὁμολογία στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας. Αὐτὴ ἡ ὁμολογία τοῦ Ὡμα θὰ εἶναι ἀπ' ἐδῶ καὶ ἔμπρός, ἓνα δυνατὸ κήρυγμα, μιὰ μεγάλη προσφορά μέχρι τῆ στιγμῆ ποῦ θὰ τὴν ἐπισφραγίσῃ μετὰ τὴν θυσία του γιὰ τὸν Χριστό.

Β) Ἐλεγχος γιὰ τοὺς δύσπιστους.

Ὁ ἀπόστολος Ὡμας σὲ ὅλους τοὺς αἰῶνες καὶ σὲ ὅλες τὶς ἐποχὲς θὰ ἐλέγχει τοὺς ἀνθρώπους τῆς ὀλιγοπιστίας. Ὅσους ζητοῦν ἰσοβίως νὰ δοῦν, νὰ ψηλαφήσουν τὶς πληγὲς τοῦ Ἀναστάσιου. Ὅσους, παρ' ὅλα ὅσα βλέπουν καὶ ἀκοῦν δὲν ἀναφωνοῦν «**Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου**». Ὅσους ἀπὸ ἀδύ-

ναμία χαρακτῆρος ἢ ἐπηρεαζόμενοι ἀπὸ τὰ ἐξωτερικὰ γεγονότα, κάμπτονται, λυγίζονται καὶ μένουν σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι συνεχῶς. Ὅλοι αὐτοὶ δὲν ἀκοῦν τὸ τραγούδι τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ ἀγγέλους καὶ μυροφόρες, ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες τῆς κουστωδίας καὶ τὰ Συνέδρια τῶν Γραμματέων. Τὸ διαλαλοῦν οἱ Κατακόμβες. Τὸ φωνάζουν τὰ ἀνήκουστα βασανιστήρια τῶν μαρτύρων. Τὸ ἀντιλαλοῦν οἱ τάφοι τῶν ἀγίων. Τὸ διασαλπίζει ὁ χριστιανικὸς πολιτισμὸς εἴκοσι ἓνα αἰῶνων.

Γ) Παράδειγμα φωτεινό.

Τὸ νὰ ἀκολουθοῦμε τὸν ἀπόστολο Ὡμα στὶς στιγμὲς τῆς ὀλιγοπιστίας του εἶναι εὐκόλο. Δύσκολο ὄμως νὰ τὸν μιμηθοῦμε στὴν ὁμολογία του καὶ στὴ συνέπεια τῆς ζωῆς του. Τὸ παράδειγμά του φωτεινό. Καὶ στὴν ὁμολογία του καὶ στὴ μετέπειτα ζωὴ του. Θέλει δύναμι ψυχῆς, ἀγιότητα ζωῆς, θερμὴ πίστι μιὰ τέτοια συνεπὲς ὁμολογία. Δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ πεῖς ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς σου «**Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου**». Ἀλλὰ καὶ ἀκόμα πρὸς τὸ δύσκολο στὴν καθημερινή σου ζωὴ νὰ μὴ ξεχνᾶς τὴν ὁμολογία σου. Νὰ αἰσθάνεσαι τὸν Κύριο δικό σου Κύριο, δίπλα σου στὶς εὐχάριστες καὶ δυσάρεστες ὥρες. Νὰ τὸν νιώθεις δικό σου Θεό, προπαντός, Πατέρα, Ἀδελφό. Πόσο διαφορετικὴ θὰ εἶναι τότε ἡ ζωὴ μας! Πόσα παραστρατήματα θὰ ἀποφεύγουμε! Πόσες παραβάσεις τοῦ θεοῦ Νόμου θὰ παρακάμπουμε!

Ὅσοι, λοιπόν, τὸν ἀκολουθήσαμε στὶς στιγμὲς τῆς ὀλιγοπιστίας, σήμερα στὴ γιορτῆ του ἅς τὸν θυμηθοῦμε καὶ ἅς τὸν μιμηθοῦμε καὶ στὴ ζωντανή του πίστι ποῦ ἔφθασε ὡς τὸ θάνατο. Μᾶς εἶναι ἀπαραίτητη στοὺς κοσμογονικοὺς καιροὺς ποῦ ζοῦμε. Εἶναι ἡ πίστι ἢ παντοδύναμι μετὰ τὴν ὁποία θὰ μπορέσουμε καὶ σήμερα ὡς ἄτομα καὶ ὡς ἔθνος νὰ μεγαλοουργήσουμε.

«Ἐλθὼν Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὅς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ,

τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον καὶ ἤτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθηκε, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε· καὶ γούους ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ. Καὶ ἀγοράσας σινδόνα καὶ καθελὼν αὐτὸν ἐνείλησε τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσῆ ἐθεώρουν ποῦ τίθεται. Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα ἵνα ἔλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν. Καὶ λίαν πρωί

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μάρκ. ιε´ 43 - ιστ´ 8
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. στ´ 1 - 7

τῆς μιᾶς τῶν σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς·

τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; Καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. Καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιῶς, περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν. Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· μή ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρητὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. Ἄλλ' ὑπάγετε εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. Καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτάς τρόμος καὶ ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ».

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΩΝΙΑ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

«Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον;»

ΟΙ ΤΡΕΙΣ Μυροφόρες, ἐνῶ βαδίζουν πρὸς τὸν Τάφο τοῦ Κυρίου «**λίαν πρωί**», ρωτοῦν μὲ κάποιον φόβο «**τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον;**» Τίς ἀνυσχεῖ ἢ σκέψη μιᾶς δυσκολίας ποῦ ἄλλοτε δὲν εἶχαν ἀντιμετωπίσει. Καὶ λησμονοῦν γιὰ λίγες στιγμὲς ὅσα τοὺς εἶχε πεῖ ὁ Κύριος γιὰ τὴν Ἀνάστασή Του. Καὶ γι' αὐτὸ ἀγωνιοῦν, ἐνῶ ὁ Ἀναστὰς Κύριος εἶχε κάνει ἤδη τὸ θαῦμα Του. Ὁ λίθος εἶχε ἀποκυλισθεῖ.

A) Ἀγωνίες.

Ἡ πορεία τῆς ζωῆς μας μοιάζει συχνὰ μὲ τὴν πορεία τῶν Μυροφόρων πρὸς τὸν κενὸ Τάφο. Ὅλοι μας ἀντιμετωπίζουμε συχνὰ μιὰ δυσκολία, ἓνα ἐμπόδιο, κάποιον λιθάρι, κάποιον ὀγκόλιθο. Ὁ ἓνας ἀντιμετωπίζει οικονομικὲς στενοχώριες, ὁ ἄλλος ἀρρώστιες ἢ θανάτους, ἄλλος οἰκογενειακὰ προβλήματα, διαφωνίες στὸ σπίτι, θλίψεις ἀπὸ τὰ παιδιά, συκοφαντίες, κατατρεγμούς. Υπάρχουν ἀκόμα καὶ οἱ ὀγκόλιθοι τοῦ μέλλοντος. Οἱ φόβοι γιὰ τὰ δεινὰ ποῦ θὰ ἔλθουν. Ἡ ἀνησυχία γιὰ ἓνα μελλοντικὸ πόλεμο ἢ γιὰ μιὰ αὐριανὴ δυσκολία ποῦ θὰ συναντήσουμε καὶ τόσα ἄλλα.

Συχνὰ μπροστὰ στὶς δυσκολίες παθαίνουμε ὅ,τι καὶ οἱ Μυροφόρες. Μὲ κάποια ὀλιγοπιστία, μὲ κάποια δόση μικρότερης ἢ μεγαλύτερης ἀνησυχίας, ψιθυρίζουμε «**τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον;**» Ποιὸς θὰ μᾶς βοηθήσει σ' αὐτὴ ἢ στὴν ἄλλη περίπτωση; Βλέπουμε πὼς δὲν μπορούμε τότε νὰ περιμένουμε βοήθεια ἀπὸ ἀνθρώπους. Ἡ φαίνονται ἀδιάφοροι στὶς δικές μας συμφορὲς ἢ καὶ εἶναι ἀνίκανοι νὰ μᾶς συμπαρασταθοῦν. Δυστυχῶς ὅμως συχνὰ δὲν σκεπτόμαστε οὔτε καὶ τὸν Οὐρανό. Παρ' ὅλες τὶς ὑποσχέσεις ποῦ μᾶς ἔχει δώσει ὁ Κύριος, παρ' ὅλη τὴν πείρα ποῦ ἔχουμε τῆς θείας βοήθειας, ὅλ' αὐτὰ τὰ διαγράφουμε ἢ ἀμφιβάλλουμε καὶ δυσπιστοῦμε. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα; Μὲ τὴν ἀγωνία κουραζόμαστε

ψυχικὰ καὶ ἐξαντλούμαστε σωματικὰ. Γιατὶ ἡ ἀγωνία «*ποιὸς θὰ μᾶς βοηθήσει;*» δὲν μετουσιώνεται σὲ ἀγώνα.

B) Ὁ Κύριος κοντὰ μας.

Μπροστὰ στοὺς ὀγκόλιθους τοῦ καιροῦ μας, μέσα στὶς δυσκολίες τῆς ζωῆς, ἄς κρατᾶμε ἀνοιχτοὺς τοὺς οὐρανοὺς τῆς ψυχῆς. Ἀνοιχτοὶ οὐρανοί, ἄς εἶναι τὸ σύνθημά μας. Υπάρχει ζωντανὸς καὶ στοὺς καιροὺς μας ὁ Ἀναστὰς Κύριος, ἔτοιμος νὰ μᾶς βοηθήσει, νὰ μᾶς συμπαρασταθεῖ. Ἄρκεῖ νὰ ζητήσουμε τὴ βοήθειά Του. Εἶναι κοντὰ μας, δίπλα μας καὶ τὴν ὥρα τῆς τρικυμίας, ὅταν νιώθουμε ὅτι καταποντιζόμαστε. Εἶναι ἔτοιμος νὰ μᾶς ἀνασύρει ἀπὸ τὰ ἀγριεμένα κύματα. Μόνο νὰ Τοῦ φωνάξουμε μὲ πίστη: «**Κύριε, σῶσόν με!**»

Ἴσως ὅμως μερικοὶ νὰ ἔχουν τὴν ἀντίρρηση τους καὶ νὰ ποῦν: Ἡ ὑπερβολικὴ αὐτὴ ἐπανάπαυση στὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ἡ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη σ' Αὐτόν, δὲν ὀδηγεῖ στὴν ἀδράνεια ἢ σὲ κάποια μοιρολατρία; Ἀναμφίβολα ὄχι. Ἀφαιρεῖ τὴν ἀγωνία, χωρὶς νὰ ὀδηγεῖ στὴν ἀδράνεια. Ὁ ἀληθινὰ πιστὸς ὑπολογίζει στὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ὄχι γιὰ νὰ μὴν κάνει ὅ,τι τοῦ εἶναι ἀνθρωπίνως δυνατό. Ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴν ἀνυσχεῖ. Γιὰ νὰ μὴν τὰ χάνει μπροστὰ στὴν κάθε δυσκολία. Ἀναγνωρίζει ὅτι πάνω ἀπὸ τὶς δικές του προσπάθειες ὑπάρχει καὶ ὁ Θεός. Καὶ ἔτσι ἤρεμος γιὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον, μάχεται καὶ προσπαθεῖ μὲ ὅλες του τὶς δυνάμεις, γιὰ νὰ ὑπερνικήσει κάθε ἐμπόδιο, νὰ ἀντιμετωπίσει μὲ ψυχραιμία κάθε δυσκολία ποῦ τοῦ παρουσιάζεται.

Αὐτὸς ὁ τρόπος γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν ποικίλων προβλημάτων τῆς ζωῆς μας εἶναι ἡ πιὸ ζωντανὴ καὶ ἀδιάψευστη ἀπόδειξη ὅτι «**ἠγέρθη ὁ Κύριος ὄντως.**»

Ξαναγιωμένη ἢ ἀναστημένη;

Φοιτήτρια τῆς Ἰατρικῆς ἡ ἐγγονὴ μιλάει στὴ γιαιγιά της. Ἐγκάρδιες οἱ σχέσεις τους. Ἡ γιαιγιά της ἔχει κάτι τὸ χαριτωμένο καὶ συμπαθητικό. Κάτι τὸ ἀγέραστο. Ἡ ματιὰ της ἐξακολουθεῖ νὰ φωτίζει μὲ τὴν ἰλαρότητα τῆς πηγαίας καλοσύνης της.

— Γιαγιά, θὰ ἔπρεπε νὰ πᾶς στὴ Ρουμανία. Ὑπάρχει ἐκεῖ γιατρὸς ποὺ ἀσχολεῖται μὲ τοὺς ἡλικιωμένους. Πετυχαίνει ἀποτελέσματα θεαματικά. Πρέπει νὰ πᾶς κι ἐσύ, γιαγιά, ἐκεῖ. Ὅταν θὰ ἐπιστρέψεις θὰ φαίνεσαι ξαναγιωμένη.

Καὶ ἡ ἀπάντηση τῆς γιαιγιᾶς:

— Θέλεις νὰ πάω στὴ Ρουμανία, γιὰ νὰ φαίνομαι ξαναγιωμένη. Κάτι περισσότερο: Εἶμαι ἀναστημένη.

Ὁραία ἀπάντηση ποὺ ἀποκαλύπτει σὲ νέους καὶ γέρους τὸ μυστικὸ τῆς αἰώνιας νεότητας.

Πόσοι τὴν ἀναζητοῦν καὶ τὴν ποθοῦν! Καὶ μάλιστα ὅταν ἡ ἡλικία προχωρεῖ καὶ τὰ χιόνια ἀρχίζουν νὰ πέφτουν πυκνὰ στὸ κεφάλι. Ἀλλὰ ἂς μὴ ξεγελοῦμαστε. Ὁ πόθος αὐτὸς δὲν εἶναι μόνον ὑπόθεση τῶν ἡλικιωμένων. Εἶναι ὑπόθεση κάθε ἡλικίας. Καὶ δὲν εἶναι μόνον ὑπόθεση ἡλικίας. Εἶναι καὶ κάτι ἄλλο πῶς βαθὺ καὶ οὐσιαστικό. Εἶναι κατάσταση ψυχῆς. Εἶναι ψυχικὴ ἀνανέωση. Πνευματικὸ καὶ ἠθικὸ ξαναζωντάνεμα. Μήπως δὲν συναντᾶμε ἀειθαλεῖς γέροντες ποὺ καθημερινὰ ἀνακαινίζεται ὡς ἀετοῦ ἡ νεότητά τους; Ὅπως βλέπουμε καὶ δεκαοκτάρχονους γέρους ἀπογοητευμένους μὲ στραπατσarisμένα τὰ φτερά τῆς ψυχῆς.

Εἶπαν πὼς εἶσαι τόσο νέος ὅσος εἶναι ὁ ἐνθουσιασμός σου καὶ τόσο γέρος ὅση εἶναι ἡ ἀπαισιοδοξία σου. Καὶ θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ προσθέσει, πὼς εἶσαι τόσο νέος ὅση εἶναι ἡ φλόγα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης καὶ τόσο γέρος ὅση εἶναι ἡ ἔλλειψή τους ποὺ παγώνει τὴν καρδιά καὶ τὴν καταδικάζει σὲ μόνιμη ὑπολειτουργία, σὲ ἰσόβιο νάρκωμα, ἰσοδύναμο μὲ ἠθικὸ καὶ πνευματικὸ

νέκρωμα. Δὲν βλέπουμε γύρω μας νέους, ἀλλὰ καὶ κάποιες ἡλικίας, ἀγέραστους στὴν ψυχὴ καὶ στὸ φρόνημα; Ποιὰ φλόγα πυρπολεῖ τὴν ὑπαρξή τους καὶ τὴν παρακινεῖ σὲ ἔργα μεγάλα καὶ δημιουργικά; Τί εἶναι αὐτὸ ποὺ τοὺς κάνει νὰ ἀκτινοβολοῦν πηγαία καλοσύνη; Γιατί εἶναι τόσο πρόθυμοι νὰ ἀγωνισθοῦν μὲ θαυμαστὴ ἀνιδιοτέλεια γιὰ ἓνα καινούργιο κόσμο ἀγάπης, εἰρήνης, δικαιοσύνης, ἀληθινῆς ἐλευθερίας; Τί εἶναι αὐτὸ ποὺ κάνει τὸ βλέμμα τους καθαρὸ σὰν τὸ κρύσταλλο καὶ τὸ πρόσωπό τους φωτεινὸ σὰν τὸν ἥλιο; Τὸ μυστικὸ τους βρίσκει μέσα στὴν ἰδεαλιστικὴ ψυχὴ τους. Εἶναι νέοι ὄχι μόνον στὴν ἡλικία, ἀλλὰ καὶ στὴν καρδιά. Εἶναι νέοι ἄνθρωποι, γιατί ἔχουν **«ἐνδυθεῖ τὸν νέον ἄνθρωπον»** (Ἐφεσ. δ' 28) ποὺ ἀνακαινίζεται καθημερινὰ ἀπὸ τὴν ἀναγεννητικὴ δύναμη τῆς ἀγάπης τοῦ αἰώνιου νεοποιοῦ, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εἶναι **«υἱοὶ τῆς Ἀναστάσεως»** (Ματθ. κ' 36).

Ἔτσι εἶναι. Ὁ ἄνθρωπος δὲν γερνάει τόσο ἀπὸ τὰ χρόνια. Ἡ καρδιά γερνάει ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Καὶ ὅταν πληθύνεται ἡ ἁμαρτία, ἡ καρδιά παγώνει, γίνεται σκληρὴ σὰν τὴν πέτρα, γιατί φυγαδεύεται ἀπὸ ἐκεῖ ἡ φλόγα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης. Ἐνῶ ὁ ἄνθρωπος τῆς Ἀναστάσεως σὲ ὅποια ἡλικία καὶ τάξη καὶ ἂν ἀνήκει, ποτέ του δὲν γερνάει. Τὸ σῶμα μπορεῖ νὰ φθειρεται. Ἡ καρδιά ὅμως μένει πάντα νέα. Καὶ μιὰ νέα, ἀναστημένη καρδιά δὲν ἀφήνει

ποτέ τὸν ἄνθρωπο νὰ γεράσει.

Νὰ ἀντιστρέψουμε γιὰ λίγο τὴν εἰκόνα; Νὰ μεταφερθοῦμε στοὺς ἀνθρώπους τοῦ μίσους, τῆς ὑψωμένης γροθιάς, τῆς ἀδίστακτης βίας; Σὲ ὅλους αὐτοὺς ποὺ θέλουν νὰ ἀλλάξουν τὸν κόσμον, ἀναποδογυρίζοντάς τον μαζί μὲ τὶς ἀξίες του; Τί πετυχαίνουν; Τὸ διαβάζουμε ὄχι μόνον στὴ σκοτεινὴ καρδιά, ἀλλὰ καὶ στὸ πρόσωπό τους. Στὸν ἐμπαθὴ λόγο τους. Τὸ πρόσωπό τους, ἡ ἔκφρασή τους φανερώνουν τὸ χάος τῆς ψυχῆς τους. Τὸ βλέμμα τους τοξεύει κάτι ἀπὸ τὴ φρίκη τῆς ἀβύσσου. Κήρυκες τοῦ μίσους, ἀδίστακτοι δολοφόνοι, ἀλαζονικοὶ καὶ ἀναιδεῖς, λένε πὼς ἀγωνίζονται γιὰ τὴν ἀδελφосύνη καὶ ἰσότητα. Ἐργάτες τῆς ἀδικίας ποὺ κόπτονται γιὰ τὴν δικαιοσύνη. Γερασμένοι στὴ μορφή, ἀλλοιωμένοι στὴν ὄψη, γιατί πρῶτα ἔχει γεράσει ἡ ψυχὴ. Καὶ ἔχει γεράσει ἡ ψυχὴ, γιατί χάθηκε ἀπὸ μέσα τους ἡ ἀγάπη. Καὶ χωρὶς ἀγάπη δὲν ὑπάρχει ζωὴ. Εἶναι νεκροὶ καὶ μόνον ὄνομα ἔχουν ὅτι ζοῦν. (Ἀποκάλ. γ' 1).

Ἄν, λοιπόν, θέλουμε ὄχι ἀπλῶς νὰ φαινομάστε ἀγέραστοι, νέοι, ἀλλὰ νὰ εἶμαστε καὶ νὰ μένουμε γιὰ πάντα νέοι στὴν ψυχὴ, ἀναστημένοι, δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ βάλουμε στὴν καρδιά μας τὸν ἀναστάντα Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴ καὶ τὴν ἀγάπην Του. Καὶ αὐτὸ θὰ τὸ πετύχουμε ἂν γνωρίσουμε προσωπικὰ καὶ ζήσουμε συνειδητὰ τὸν Χριστὸ καὶ τὴ δύναμιν τῆς Ἀναστάσεώς Του (Φιλιπ. γ' 10).

ZOH

Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.

Ὁργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ZOH»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZOH» Σ.Α., Ἱπποκράτους 189, 114 72 Αθήναι.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἱπποκράτους 189, 114 72 Αθήναι.

Ἐκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρνών.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lyhnia.com

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 10 €

Ἀποστέλλεται μὲ ἐπιταγὴ ἢ εἰς γραμματόσημα εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Περιοδικοῦ:

Ἱπποκράτους 189, 114 72 ΑΘΗΝΑΙ ἢ καταβάλλεται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα μας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ) Γιὰ ὅλες τὶς χώρες: 25 € Κύπρος: 15 €

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΗΛΙΑΣ ΜΗΝΙΑΤΗΣ (1669 - 1714)

4

Πολλά γεγονότα δυνάμωναν τη φήμη του μεγάλου κήρυκα και έκαναν και τα άλλα Έπτάνησα να τον ζητούν. Έτσι πρώτοι οι Ζακυνθιοί κάλεσαν κοντά τους τον Μηνιάτη δάσκαλο και οδηγό τους.

Στο χιλιοτραγουδημένο Ζάντε ο Μηνιάτης έμεινε τέσσερα χρόνια, δυναμώνοντας στις νεανικές καρδιές τη φλόγα της αρετής και της γνώσης και τονώνοντας το λαό με τα κηρύγματά του.

Αλλά ούτε και η Ζάκυνθος στάθηκε ο τελευταίος του σταθμός. Ο Ένετος Διοικητής της Έπτανήσου Άντώνιος Μολίν, τον προσκάλεσε στην Κέρκυρα, όπου έγινε δάσκαλος μικρών και μεγάλων. Δίδασκε τα έλληνόπουλα, μα δίδασκε και τα παιδιά των ξένων. Προύχοντες Ένετοι του ανέθεσαν την διαπαιδαγώγηση των παιδιών τους. «Το στόμα του μεγάλου Κεφαλλονίτη δεν περιορίσθηκε στην ιδιαίτερη διδασκαλία του, αλλά άρχισε να χύνει τους θησαυρούς της λαμπρής ευγλωττίας του στην κοινωνία των Κερκυραίων, οι οποίοι αντιφιλοτιμούμενοι υπέβαλαν αναφοράν προς τον Μολίν, όπως έπιτρέψει στον Μηνιάτη να αναλάβει την διεύθυνση ενός πλουσίου μοναστηρίου των», του Παντοκράτορος, κοντά στο χωριό Περιβόλι Λευκίμης. Δέχθηκε την πρότασή τους και εισηγήθηκε το θέμα στα μέλη της τοπικής Κυβερνήσεως το 1696. Τα λόγια του δείχνουν την βαθειά εκτίμησή του στον πνευματικό αναμορφωτή. *«Ιδιαίτερή μου επιθυμία, είπε, είναι να εκπληρωθῆ ἡ αίτησις τῶν κατοίκων μὲ τὴν ἐκλογή τοῦ Μηνιάτη ὡς ἡγουμένου τῆς μονῆς, προσώπου, τὸ ὅποῖον, προικισμένο μὲ ἀρετὰς καὶ χρησιότητα ἤθους θὰ ἤμπορῆ νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς τὴν ἀνάγκη τῆς φροντίδος αὐτῆς καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κυρίου Θεοῦ. Ὁ αἰδεσιμώτατος Δὸν Ἡλίας Μηνιάτης πληρῶν μὲ ζῆλον τὸ ἀξίωμα τοῦτον, ἐπραγματοποίησε τοῦτο, ὡς ἀφθονοὶ μάρτυρες βεβαιούσι, ὄχι μόνον εἰς τὴν πνευματικὴν βοήθειαν εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ ποιμνίου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν στρατιὰν τῶν κηρυγμάτων του. Εἰς τὰ προσόντα αὐτὰ δὲν παρέλειψε νὰ προσθέσῃ τὸ τῆς διακεκριμένης ἀξίας εἰς μερικὰς δυσκόλους περιστάσεις τοῦ λειτουργήματός του, εἰς τὰς ὁποίας παρετηρήσαμεν ἄσκησιν λειτουργίας καρποφόρον καὶ πίστην».*

Δὲν φαίνεται ν' ανέλαβε τὰ νέα του καθήκοντα. Στὰ 1698 ὁ Διοικητής Έπτανήσου Μολίν, ἀνακαλεῖται στὴ Βενετία, ὅπου πῆρε μαζί του καὶ τὸν Μηνιάτη. Ἐκεῖ ἔμεινε ἕνα χρόνο διδάσκοντας καὶ κηρύττοντας, ὡς τὴν ὥρα, ποὺ ὁ Ἱππότης Λαυρέντιος Σοράντζος διορίσθηκε Πρεσβευτῆς τῆς Ένετικῆς Δημοκρατίας στὴν Ὑψηλὴ Πύλη. Ἐφυγε γιὰ τὴ νέα του θέση μαζί μὲ τὸν Μηνιάτη, ποὺ προσέλαβε εἰδικὸ σύμβουλο.

Ὅταν ἐγκαταστάθηκαν στὴν Κωνσταντινούπολη, ὁ Μηνιάτης ἀνέλαβε καθηγητῆς στὸ Πατριαρχικὸ

Σχολεῖο καὶ ἱεροκήρυκας στὸν Πατριαρχικὸ Ναό. Ἡ διδασκαλία του ἦταν μυσταγωγία. Καὶ τὸ κήρυγμά του ἀναμόχλευε ψυχές. Στὶς ἀρχές οἱ ἀκροατές του συνεπαίρνονταν περισσότερο ἀπὸ τὴ μορφή τοῦ λόγου κι ὄχι τόσο ἀπὸ τὴν οὐσία τῆς θείας διδασκαλίας. Ἀλλὰ σιγὰ-σιγὰ ἀνακάλυπταν μέσα στὶς δυνατές του εἰκόνες καὶ στὶς παρομοιώσεις του, στὰ θαυμάσια παραδείγματα καὶ στὶς πνευματώδεις ἀποστροφές, τὴν συναρπαστικὴ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ. Οἱ λέξεις ἔπαιρναν ἄυλες μορφές, ἀλλάζαν σὲ βαθειές μεταφυσικὲς ἔννοιες, σ' ἐντολὲς μιᾶς ὑψηλῆς ἠθικῆς, ποὺ ὀδηγοῦσαν τὶς ψυχές στὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ!

Συμπληρώνοντας τὸν τρίτο χρόνο στὴ Βασιλεύουσα, δὲν εἶχε πιά τὸν μικρὸ κύκλο ποὺ γνώρισε ὅταν πρωτοῆρθε. Ὁ κύκλος του εἶχε εὐρυνθεῖ. Κληρικοὶ καὶ Φαναριώτες, Ἡγεμόνες καὶ ἄπλοὶ ἄνθρωποι ζητοῦσαν τὴ συντροφιά του. Ἀνάμεσά τους ἦταν καὶ ὁ πρίγκιπας Δημήτριος Καντεμίρ. Ὁ Καντεμίρ, ἡγεμόνας τῆς Μολδαβίας, ἤθελε νὰ στείλει πρεσβεῖα στὸν Αὐτοκράτορα τῆς Αὐστρίας Λεοπόλδο γιὰ νὰ διαπραγματευτεῖ πολιτικὲς καὶ οἰκονομικὲς ὑποθέσεις τοῦ κράτους του. Μὰ ἀνάμεσα στοὺς αὐλικούς καὶ ἡγεμόνες δὲν εὔρισκε τὸν κατάλληλο νὰ ἠγηθεῖ μιᾶς τέτοιας ἀποστολῆς. Ὅταν ὅμως κατέβηκε στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ ἄκουσε τὸν Μηνιάτη καὶ τὸν γνώρισε ἀπὸ κοντά, εἶδε στὸ πρόσωπό του τὸν ἄξιο νὰ μπεῖ ἐπὶ κεφαλῆς μιᾶς τέτοιας ἀποστολῆς, τοῦ τὸ ζήτησε. Στὴν ἀρχὴ ἐκεῖνος ἔφερε ἀντιρρήσεις. Μὲ τὰ πολλὰ ὅμως δέχθηκε.

Δημιουργεῖ, ἴσως, ἀπορία, ἡ ἀποδοχὴ μιᾶς τέτοιας ἀποστολῆς. Φαίνεται νὰ εἶναι γιὰ τὴν ἐποχὴ μας ἀταίριαστη μὲ τὸ ἔργο τοῦ κληρικοῦ. Στὰ χρόνια ὅμως τῆς Τουρκοκρατίας τὰ πράγματα ἦταν διαφορετικά. Τότε δὲν ὑπῆρχαν ἔξω ἀπὸ τὴ μάντρα τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας πολλοὶ σπουδασμένοι. Ἐτσι, συχνά, σὲ δύσκολες ἀποστολές, ἐπιστρατεύονταν οἱ κληρικοὶ μας. Αὐτοί, πολλὲς φορές, τραβοῦσαν ἐπὶ κεφαλῆς πατριαρχικῶν ἢ ἡγεμονικῶν ἀποστολῶν στὴν Εὐρώπη, στὴ Ρωσία ἢ ἀνέβαιναν στὰ ἀνάκτορα τοῦ Σουλτάνου νὰ υπερασπίσουν τὰ δίκαια τῶν ραγιαδῶν. Εἶχε καὶ ἔθνικὴ ἀποστολὴ ἡ Ἐκκλησία μας πρὸ πολὺ τὰ μαῦρα ἐκεῖνα χρόνια!

Εὐστροφία πνεύματος, ἐξυπνάδα ἔδειξε στὸν χειρισμὸ τῶν πολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν θεμάτων, ποὺ εἶχε νὰ διαπραγματευθεῖ στὴν Αὐστρία. Οἱ κυβερνητικοὶ παράγοντες τὸν θαύμασαν. Ὁ βασιλεὺς Λεοπόλδος τὸν παρασημοφόρησε. Τὸ παράσημο ἔλαμψε στὸ μαῦρο τιμημένο ράσο, στέλνοντας τὴ λάμψη του σ' ὅλο τὸ βασανισμένο Γένος τῶν Ἑλλήνων.

(Συνεχίζεται)

Ο ΘΡΟΝΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ

Εΐπαν πώς ό Χριστιανισμός είναι δύναμη εν αδυναμία. Καί τώ ανυπέρβλητο αυτό παράδειγμα μās τώ πρόσφερε ό Ίησούς Χριστός με όλη τήν αγία ζωή Του και μάλιστα με τή σταυρική θυσία Του. Έκει στό Γολγοθά ό άθώος πεθαίνει για τούς ένόχους. Ό άναμάρτητος για τούς άμαρτωλούς. Ή θεϊκή μεγαλοσύνη, ή ύπέρτατη ευγένεια από μικρές ψυχές, από βάνουσα χέρια. Αντί τού μάνα κολή. «*Η εύεργεσία προσφέρεται στους άνάξιους, όχι όπως ή έλεημοσύνη στους φτωχούς, αλλά όπως τώ φώς στους τυφλούς*». Τώ θαύμα όμως αυτό πού άλλαξε τόν κόσμο, μπορεί νά τώ κάνει όχι ή οποιαδήποτε αγάπη, αλλά μόνο ή Αγάπη. Ή σαρκωμένη αγάπη πού άνεβαίνει στό Σταυρό, πού προσεύχεται για τούς σταυρωτές, πού συγχωρεί όσους τήν καρφώνουν, πού φροντίζει στήν πιό δραματική ώρα, ξεχνώντας τώ δικό της μαρτύριο, για ένα ληστή. Αυτή είναι ή άληθινή δύναμη, ή παντοδυναμία τής αγάπης πού μεταμορφώνει τούς ανθρώπους. Πάνω στό Σταυρό κανένα θαύμα. Δέν ανασταίνει νεκρούς. Δέν άνορθώνει παραλύτους. Δέν έπιτιμάει τή θάλασσα. Δέν άνοίγει μάτια τυφλών. Έργάζεται όμως μέσα στις ψυχές. Προκαλεί έσωτερικούς συγκλονισμούς πιό ισχυρούς από τώ σεισμό. Συγκλόνησε ψυχές πιό σκληρές από τήν πέτρα. Ό Σταυρός, τώ ξύλο τής οδύνης και τής αδυναμίας, έγινε ό ένδοξος θρόνος. Ό θρόνος τής αγάπης και τής δύναμης.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΩΡΙΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ;

Φλέγεται ή Μέση Ανατολή και όχι μόνο. Ή άηπουσία κυριαρχεί παντού. Τώ κράτος δικαίου και ό σεβασμός τής ιστορικής αλήθειας είναι σήμερα τώ μεγάλο ζητούμενο. Ό σύγχρονος άνθρωπος και ιδιαίτερα ό δυτικός άναπνέει φόβο και έκπνέει άγωνία. Οί άναστατώσεις και οί αίματοχυσίες εξαπλώνονται άπειλητικά. Καί οί δυτικές δυνάμεις πώς πολιτεύονται; Πώς άντιδρούν; Φυσικά δέν παύουν νά παρουσιάζονται ως κήρυκες τής ειρήνης. Λησμονούν όμως, πώς βασική προϋπόθεση τής ειρήνης είναι ή δικαιοσύνη. Άν ή ειρήνη δέν στηρίζεται στή δικαιοσύνη, πέφτει. Είναι άδύνατο νά συνυπάρξει με τήν άδικία. Μιά τέτοια ειρήνη είναι πλασματική. Ή άδικία πληγώνει βαθιά και συχνά άθεράπευτα τήν ψυχή. Τήν κάνει νά έπαναστατεί. Προσφέρει τώ γόνιμο έδαφος, για νά άναπτυχθούν όλα τά έπαναστατικά ως τά άκραία τρομοκρατικά στοιχεία. Ή άδικία είναι χειρότερη από τή δυστυχία. Τώ φοβερό δέν είναι νά είσαι δυστυχής. Είναι νά είσαι άδικημένος. Πώς ένας άδικημένος πού βλέπει τώ δίκαιο του νά στραγγαλίζεται, τόν ιδρώτα του νά γίνεται λάσπη, μπορεί νά ζήσει ειρηνικά; Καί γι' αυτό είναι ιδιαίτερα άποκρουστικό νά κόπτονται για τήν ειρήνη οί «**εργάται τής άδικίας**», οί «**έν ύποκρίσει ψευδολόγοι**» (Α' Τιμοθ. δ' 2). Πρέπει νά τώ καταλάβουμε. Ή μεγαλύτερη άπειλή σήμερα δέν είναι ή άτομική βόμβα. Είναι ό άτομισμός, ό ύλισμός, ή άθεϊα. Τώ πρόβλημα είναι πνευματικό. Ή Δύση για νά μη δύσει, για νά μη χρεοκοπήσει πνευματικά πρέπει νά έπιστρέψει στις πηγές της, τις χριστιανικές.

ΨΗΦΙΣΤΗΚΕ Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΝΝΑΒΗΣ

«Ψηφίστηκε ή παραγωγή ίατρικής κάνναβης. Τώ πράσινο φώς για τήν παραγωγή στή χώρα μας προϊόντων φαρμακευτικής κάνναβης έδωσε ή Βουλή τών Έλλήνων. Ό σχετικός νόμος πού ψηφίστηκε...προβλέπει τήν παραγωγή-καλλιέργεια συγκεκριμένων ποικιλιών κάνναβης πού χρησιμοποιούνται για τήν παρασκευή προϊόντων πρός ίατρική χρήση, καθώς και τήν εγκατάσταση-λειτουργία μονάδας παραγωγής τών προϊόντων αυτών». Έπιφυλάξεις σχετικά με τώ νομοσχέδιο εκφράζει τώ Κέντρο Θεραπείας Έξαρτημένων Άτόμων. «Όπως άνέφερε κατά τήν παρουσίαση τής έτήσιας έκθεσης για τώ 2017 τής Διεθνούς Έπιτροπής τού ΟΗΕ για τόν έλεγχο τών Ναρκωτικών, ό πρόεδρος τού ΚΕΘΕΑ κ. Γιώργος Μπαρδάνης, «*τώ ΚΕΘΕΑ είναι κάτι παραπάνω από έπιφυλακτικό για τή χρήση φαρμακευτικής κάνναβης*». Άναφορά στήν ίατρική χρήση κάνναβης γίνεται και στήν έκθεση τού ΟΗΕ... Ή έκθεση περιγράφει μια μάλλον δυσσοίωνα είκόνα στή χρήση και διακίνηση ναρκωτικών. Στήν Ε.Ε. τώ 1% τών ένηλικών κάνει συστηματική χρήση κάνναβης... Καί όπως είχε δηλώσει ό πρώην διευθυντής τής Ψυχιατρικής Κλινικής τού Εύαγγελισμού κ. Κ. Άλεξανδρόπουλος: «...Ό κόσμος πρέπει νά γνωρίζει ότι ή κάνναβη είναι ένα σκληρό ναρκωτικό. Επίσης μπορεί νά προκαλέσει διάφορες ψυχικές ασθένειες, όπως φοβίες και μανιοκατάθλιψη, ενώ αποτελεί ένα σκαλοπάτι για τή χρήση και άλλων σκληρών ναρκωτικών, όπως ή ήρωϊνη...» Χρειάζονται σχολία; Ό καθένας άς βγάλει τά συμπεράσματά του. Πρόκειται για φαινόμενο ή για κατάντημα;

ΟΔΗΓΟΥΜΑΣΤΕ ΣΤΟ ΧΑΟΣ;

Τόν τελευταίο καιρό διαδραματίζονται έξόχως θλιβερά γεγονότα πού μās διασύρουν διεθνώς και θυμίζουν όχι κοινωνία ανθρώπων αλλά ζούγκλα θηρίων. Με βαθιά λύπη και άποτροπιασμό παρακολουθούν οί άπλοι πολίτες σκηνές άναρχίας, καταστροφικής μανίας, περιφρονήσεως τής έννόμου τάξεως, άδιαφορίας τών πάντων. Καί τώ εύλογο έρώτημα: Ή πολιτική ήγεσία δέν άντιλαμβάνεται, πώς όλη αυτή ή εξαγρίωση και εξαθλίωση οδήγει στό χάος; Πολύ σωστά έγράφη ότι «μόνο τυφλοί και έμπαθείς δέν βλέπουν πού οδηγούμεθα». Διότι τώ τέλος θά είναι δραματικό για όλους. Θά άκούσουμε τή φωνή τής άρχαίας σοφίας «*Άναρχίας μεϊζον ούκ έστι κακόν*» (Σοφοκλής); Θά προσέξουμε τόν προειδοποιητικό λόγο τού Θεού: «**Εί άλλήλους δάκνετε και κατεστήτε (δαγκώνετε και κατατρώγετε) βλέπετε μη υπ' άλλήλων άναλωθήτε**» (Μήπως άφανισθείτε μεταξύ σας) (Γαλατ. ε' 15); Τόσο δύσκολο είναι νά καταλάβετε τά αυτονόητα; Σε αυτή τή χαοτική κατάσταση τών πνευματικών και ήθικων αξιών, θά άξιζε νά άκουσεί και πάλι ή πάντοτε έπίκαιρη φωνή τού Άλεξάντερ Σολζενίτιν, εκφραστική τής άηπουσίας του για τώ όλο ήθικό κλίμα: «*Άν ή συνείδηση δέν άφυπνισθεί, κανένα οικονομικό μοντέλο δέν πρόκειται νά μās σώσει*». Μεγάλο μήνυμα πρός όλους. Άν δέν άφυπνισθεί ή συνείδηση και δέν ευθυγραμμισθεί με τόν αιώνιο νόμο τού Θεού, δέν θά ύπάρξει τών κακών παύλα.

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Τηλεοράτους 189
114 72 ΑΘΗΝΑ